Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilm Thư Viện Đại học Cornell)

NAM-THỨ NĂM SỐ 641 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BẢY 29 OCTOBRE 1927

HÃY HÚT THUỐC ĐIẾU HIỆU JOB

Đông Pháp Thời Báo

MỖI TUẦN LỄ XUẤT BẢN BA KỲ : THỨ BA, THỨ NĂM VÀ THỨ BẢY

DEPOT LEGAL «INDOCHINE» N° 7306

Directeur Gérant NGUYỄN-KIM ĐÍNH
Directeur & Rédacteur en Chef DIỆP VĂN-KỲ
Direction-Rédaction-Administration 96, Rue Mac-Mahon Saigon
Téléphone N° 324

HỘI QUÁN ANNAM

Nghe hai chữ «Hội-quán An-nam», thì chắc ai cũng tưởng rằng cái Hội-quán ấy chúng ta sẽ lo mà làm tại bên Pháp hay là bên Trung-Huê hay là trong các xứ nào mà đã có mở người Annam trú ngụ ở đó, hoặc là du học hay là sanh nhai chi. Vì thường thường cái Hội-quán là để dành cho những kẻ tha hương lữ thứ, đất khách quạnh hiu, mong cho có một cái nhà hội đặng trong khi có thì giờ rảnh, năm ba anh em lại đó, trò chuyện cùng nhau cho nhớ đến quê cha, đất tổ.

Bởi vậy cho nên, giả tỷ như bên Pháp thì có những cái Hội-quán người Nhựt, người Tàu, bên Nhựt lại có nhà người Langsa, người Mỹ v.v.

Xưa nay chưa từng thấy người xứ nào mà lập ngay trong nước của mình một cái Hội-quán cho người bổn-xứ, chưa từng thấy người Pháp lập hội-quán Langsa ở Paris bao giờ, còn bên Đông-kinh cũng chẳng bao giờ có nhà Hội-quán của người Nhựt.

Ấy vậy mà Annam ta lại từ những mấy năm trước, đã nhiều người khỉ xướng lập một cái Hội-quán Annam tại Saigon.

Lấy lý mà nghĩ thì thật đáng cười ; mà suy lấy tình thì lại đáng thương.

Than ôi ! ở giữa thành phố Saigon mà ta lại còn phải lập hội-quán riêng cho ta, thật cũng đáng ngậm ngùi.

Mà cái chuyện như vậy, vẫn làm không xong, thì không biết sao mà nói !

Nhưng thôi, thôi khuyên ai nấy mà nhứt là những người đã tự xưng mình là người ra gánh vác việc xã-hội, hãy dẹp hết những nỗi hềm riêng giận vặt mà hiệp cùng nhau dặng lo mà làm cho mau xong cái Hội-quán Annam. Thà là ta đừng khỉ xướng ra thì thôi. Chớ đã khỉ xướng ra một việc đau lòng như vậy mà còn làm không xong, thì có lẽ ptạm đến cái danh dự của bốn triệu dân Nam-kỳ lắm vậy.

DIỆP VĂN-KỲ

CÁO BẠCH

Ngày thứ ba 1er Novembre tới đây, là ngày lễ Toussaint, tỷ kiểm-duyệt nghỉ, nên báo Đông-Pháp phải đình bản một kỳ.

Số báo sau tới ngày thứ năm 3 novembre mới xuất-bản.

GIÁ BÁO

Một năm	8$00
Nửa năm	5 00

MUA BÁO PHẢI TRẢ TIỀN TRƯỚC

Quí vị có gởi thơ mua nhựt-trình gởi mandat trả tiền, hoặc gởi bài vở và thơ từ chi, xin để rõ ràng như vầy :

M. Diệp Văn-Kỳ
Directeur du Đông Pháp Thời Báo
96, rue Mac-Mahon, Saigon.

Ru-ma-Ni

Hoàng-tử Carol muốn cướp ngôi vua của con

Nước Ru-ma-ni (Roumanie) từ khi vua Ferdinand thăng-hà, thời việc triều-chánh rối loạn lắm. Theo tờ di chiếu tôa Phụ-chánh lập Hoàng tôn Michaël, con ông Hoàng Carol lên làm vua. Ông Hoàng Carol nguyên trước có lỗi, nên vua Ferdinand phế đi.

Việc lập Hoàng-tôn Michaël, trước kia ông Hoàng Carol cũng thuận tình. Song về sau không biết vì lẽ gì mà ông lại đổi ý, muốn bỏ con đi, đặng lên làm vua.

Hoàng-tử vẫn ở Paris mà vận-động việc ấy chớ chưa dám về nước. Trong nước vẫn có một đảng theo với Hoàng-tử. Mới rồi Hoàng-tử sai ông Monoilescu đam mật-thơ về cho đảng ấy, khi qua biên-giới bị lính bắt được. Trong mật thơ ấy Hoàng-tử xúi dân khởi loạn, để đón ngài về làm vua.

Chánh-phủ bắt được nhiều người trong việc âm-mưu nầy.

Chắc hẳn nước Roumanie sẽ có loạn to lắm.

Hồng-mao

Ôi ! Hòa-bình

Nước Hồng-Mao vừa mới đi dự hội-nghị Hạn-chế Hải-quân (La Conférence Navale) về xong, thời đông thêm tàu binh mới ra nữa.

Họ nói rằng Hồng-mao mới phát minh ra được một thứ tàu ngầm (sous-marin) lạ lắm. Thường tàu ngầm bây giờ, khi lặn xuống nước cũng phải thò cái mắt lên, kêu là cái mắt tàu ngầm (Le périscope) thì mới thấy đường. Bây giờ họ chế lại tàu ngầm lặn chìm dước nước mà cũng thấy đường để liệng ngư lôi (torpille) ra. Cái ngư lôi nầy chạy ra, lại không thấy tăm chi hết.

Mỗi ngày mỗi chế thêm cái độ giết người ra. Hòa-bình sao được !

LỜI NGƯỜI TÌNH

Cùng nói chuyện tàu bay

Gần đây các báo Saigon đều đua nhau mà nói chuyện tàu bay. Nay mình đả tự xưng là người tỉnh thì cũng bay cho kịp các bạn đồng-nghiệp mới phải.

Thôi bay không biết bao nhiêu là bay, người đả bay qua biên Thái-bình, người lại sắp bay qua Đại-Tây-dương, người bắt từ Paris bay qua đến Saigon, kẻ bay qua từ New-York qua Paris; đàn ông bay, đàn bà cũng muốn bay, ghe thét tợ hổ như rối đây hết cả nhơn loại đều bay lên trên không mà ở.

Không biết độc-giả của Đông-Pháp nghe tin ấy có mừng không ? Chớ phần riêng tôi thì mừng hơn chi hết.

Nếu như họ bay đi hết, thì dưới quả đất hẻn mạt nầy chỉ còn có mình ta ở, xướng biết mấy ! — Tha hồ tự-do.

Trông mau tối, mau sáng, cho mau tới cái ngày ấy đặng coi thử tự-do nó ra làm sao, kẻo người nói mận, kẻ nói lại ; tức quá !

Song chờ chắc cũng còn lâu. Nay ngồi nhâm thử coi như may mà mình có tàu bay, mình bay đặng, thì có dùng đặng làm gì được không ;

Trước hết để cho mấy người bay đi trốn nợ thì tiện lắm.

Sau đến mấy người bay đi xin khẩn đất dùng mà xẹt vô, xẹt ra cho quốc-dân đừng thấy thì còn tốt hơn nữa.

Ấy là người ta sắm lấy ta bay.

Còn như Quốc-dân ta có tiền mà sắm, thì nên cho ai bay trước.

Ít lâu nữa, cũng phải sắm đến năm bảy chục chiếc tàu bay đặng đưa một mớ người đi du-lịch chừng mười lăm năm, coi thử nước mình có khá hơn chút nào không. Trong-kỳ dùng nhiều nhứt !

Nghĩ đến thật lo ; vì nếu như họ không chịu đi du-lịch bằng tàu bay, thì ta lại phải sắm đến gần hai mươi lăm triệu chiếc tàu bay, cho quốc-dân Nam-việt bay đi lên sao Hoả-tinh mà ở, không thì khốn, các ngày nghe chưa ?

CHỰA SẠY

MỘT NGƯỜI THUẬT LẠI LÚC

Sacco và Vanzetti

Bị xử tử một cách thê-thảm là dường nào?

ELIOTT. NGƯỜI GIÁM-SÁT SACCO VA VANZETTI

Cách hai tháng trước, hai cái tên «Sacco» và «Vanzetti» nầy làm náo-động cả thế-giới lên, chắc ai cũng còn nhớ. Xin nhắc lại Sacco và Vanzetti là hai người vô tội, mà nước Huê-kỳ giam tới bảy năm trời, mới đem lên ngồi ghế điện mà xử tử.

Lúc xử tử hai người nầy, trong báo giới, chỉ duy có ông Jack Grey là đặng chưng kiến, về thuật lại trong báo *Evening Graphic*, đây trích ra mấy khúc như sau nầy :

* * *

... Rồi thời người cai ngục đi kiếm Sacco. Chỉ trong mấy giây đồng hồ thời thấy năm người lính điệu Sacco ra, xô lên ngồi trên ghế điện. Trong bộ Sacco nhọc mệt mà cách cử-động hình như coi sự chết là nhẹ cái gánh nợ ở đời. Trong bảy năm trời, cái chết cứ kề ở bên mình, bây giờ sắp sửa lên cái chỗ vô cùng, chỉ vì một cái tội người ta buộc cho mà ya như đứa trẻ mới lọt lòng ra chẳng biết gì tới.

Lúc người ta trói va vào ghế rồi, thời coi bộ va mạnh mẽ lắm. Hai lần va hô : « Hư-vô chủ nghĩa vạn tuế! » rồi sau nói một giọng trong trẻo và không cảm-động một chút nào: « Thời vợ con ta ở tại nghe. Từ giã hết thảy các ông, từ giã mọi tôi. »

Trong khi đó viên giám-sát là Eliott đứng ở bên, coi bộ mặt nó cơm ghiếc, hình như thấy Sacco nói từ-giã vợ con bầu bạn lôi thôi, thời cho là rườm tai. Sacco vừa nói đoạn, thời Eliott ủp ngay cái chụp điện lên trên đầu Sacco, rồi chạy ra chỗ mở điện, tay cầm cái khoá để mở điện, còn mái thời ngó chăm chăm quan Lý-hình.

* * *

Quan Lý-hình ra hiệu, Eliott quay cái khoá một cái, thời nghe điện chạy vo vo, truyền qua từ óc chạy khắp cả thân thể Sacco. Tay của va co ngay lại. Mấy cái mạch máu ở hai bắn tay xưng u lên, làm tôi tưởng chừng như nó sắp nổ, mà phun máu ra từ tung.

Mạch máu ở họng cũng phồng lớn lên, tôi trỏng chừng như nó nổ tới nơi, rồi sau thấy mồi bên cổ họng, làm hai cục thiệt lớn, như người ta thắt nơ vậy.

Lúc Sacco mới ngồi lên ghế điện, tôi thấy hắn ốm yếu lắm. Cái cổ chỉ nhỏ mà thôi. Năm tiếng tích tắc đồng hồ về sau, thì cái cổ lớn lên như cổ con voi vậy. Ghê thay. Khi đó nước miếng ở trong miệng Sacco chảy ra tràn trụa xuống tới dưới chưn, làm hình như cái suối chảy.

Sức nóng của điện ấy nóng tới 400 độ. Than ôi ! ở ngoài trời có nóng lắm chỉ có 35 độ mà người ta đã la trời, đây nóng tới 400 độ, vậy thì họ quay người như quay con heo vậy chớ phải chơi đâu.

Tới chừng Elio quay cái máy lần thứ hai, thời thấy mình Sacco rút cả gân, chao ôi, không có tiếng nói nào mà tả cái cảnh tượng nầy cho hết.

Thế là rồi đời Sacco.

* * *

Tới lần Vanzetti.

Vanzetti đi ra, coi bộ chững chạc lắm, miệng vẫn tươi cười. Tôi mới thoạt trông, thấy cái mặt hiền lành, nghĩ anh chàng nầy chẳng có thể làm hạt một con ruồi. Đừng nói chi anh ta giết người nữa.

Vanzetti ngồi lên ghế rồi... Tôi nói là Vanzetti ngồi lên ghế rồi, là nói nhẹ đi một chút đó, vì sự thực thì mấy tháng linh năm đầu anh ta mà xô lên ghế. Anh ta cũng chẳng kể chi sự ngược đãi đó, miệng vẫn cười mà nói :

« Nầy, các ngài, tôi là đứa vô tội, chẳng những là tôi không phạm cái tội ngày nay người ta đưa tôi tới đây, mà tôi chưa hề phạm tội gì bao giờ »

Ngẫn ngừ trong giây lát, Vanzetti lại nói, lần nầy nghe cảm động ứa nước mắt :

— « Các ông giết tôi, tôi cũng thà tội cho các ông. Tôi là người vô tội, chẳng giết ai hao giờ. Thôi, chào các ông ».

Rồi thì tên giám-sát là Eliott quay cái khóa mở điện... Vanzetti co cẳng chim tay mình mẫy lại, mạch máu xưng lên, cũ phồng lớn ra, nước miếng chảy xuống ròng ròng... cái thảm trạng cũng như Sacco hồi nầy.

Đây là hình mấy thằng cháu (con Trương Học-Lương) của Trương Tác-Lâm, tuy còn nhỏ mà đã bận đồ nhà binh, đường coi mặt thử súng, định ở sau nầy lại làm nhiễu loạn nước Tàu như là ông cha.

Bên Nga

Vợ chồng họ đề nhau để như chơi

Từ ngày bên nước Nga, họ đổi chánh-thể đi, thời về phong-tục và luật-pháp cũng có nhiều điều thay đổi kỳ quái lắm.

Có một người Pháp là trạng-sư Armand Dorville sang du-lịch bên ấy về, thuật chuyện rằng bên ấy, vợ chồng họ lấy nhau và để nhau, để như chơi vậy.

« Họ lấy nhau và bỏ nhau hàng đồng một. Trước cửa phòng khai hôn thú, lúc nào cũng đông kín những người, có khi thấy cả một gia-đình, cha, mẹ, vợ, chồng, xin ly-hôn nhau. Thường thấy có cô đi làm việc, gặp đường gặp anh chàng nào thuận ý, là ghé ngay vào phòng hôn thú, xin để chồng mà lấy anh kia. »

« Cô người đàn bà đến xin để chồng ; người ta hỏi : « Chồng chị đâu ? » — « Chồng tôi » ở bu-rô ! » — « Anh chị vẫn ở với nhau ? » — « Phải » — « Thế sao lại muốn bỏ nhau ? » — « Để khuấy rối nó chơi chứ sao ! » Thế là đủ rồi ; người đàn bà muốn để chồng, đặng khuấy rối chơi, họ cũng cho để.

« Không những vợ chồng trẻ xin ly-hôn mà thôi, đến cả những người già cả nữa. Có mụ đờn bà tới năm mươi tuổi, tới khai : « Chồng tôi đi khỏi một tháng nay, không thấy thư từ gì, xin để. »

« Họ làm mau lắm, chỉ có năm phút đồng hồ, việc nào khó quá, tới mười phút là cùng. »

Bên ấy họ lấy nhau để nhau dễ dàng như vậy, là luật không có bắt buộc vợ chồng về sự ăn chung ở đụng gì. Bên đồi người con gái không chồng mà chửa, muốn khai ai là bố đứa nhỏ đó thời khai. Còn là nước nữa, người đờn-bà có chồng mà có chửa, cũng có quyền tới khai rằng đứa nhỏ ở trong bụng đó là con chồng hay là con tên X., hay Y., chi cũng được.

Bọn cộng-sản bên Nga muốn làm như vậy, khiến cho sắp con trẻ sau nầy không cha không mẹ gì hết, thời để theo giáo-dục cộng-sản mà.

Ôi ! Luân-lý của cộng-sản như thế, theo cái văn-hoá phương Đông là trọng cương thường luân-lý, vậy ai chịu theo. Thế mà họ cứ ép không chừng Đông-Pháp nầy theo cộng-sản !

Lời rao cần kíp

Các bạn Annam !

Khuyên đừng nghe lời những kẻ gian dối, chỉ duy có một mình hãng « Agence française d'Industrie mecanique, ở tại đường La Sonnne số 100 » mới có bán máy xay gạo hiệu Filipina và Colonia II mà thôi. Hãy coi lời rao của chúng tôi trong Đông-Pháp. Mấy hãng khác dầu có bắt chước theo, song cũng chẳng bao giờ bì kịp.

TÂU ANNAM

HIỆU «DỒNG-THINH»

Chạy đường Camau Mỹtho

Tại Mytho chạy ngày chúa nhựt và thứ tư đúng 8 giờ tối.

Tại Camau chạy ngày thứ ba và thứ bảy, đúng 6 giờ sáng, có ghé Lách, Cái-Nhung, Nước-Xoáy, Tam-Bình, Tra-Ôn Cái-Côn, Ngã-Bảy, Cái-Nai, Long-mỹ (Trà-Bang), Ngã-Năm, Vĩnh-Phú, Phước-Long, Xã-Thoàn, Phú-Sinh, Đầu-Sấu vân vân.

Tàu mới, rộng lớn rất vững, vang, sạch sẽ, tiếp hành khách có khuôn phép, chạy mau : 8 giờ tối tại Mytho chạy tới 4 giờ chiều bữa sau tới Camau ; còn 6 giờ sáng tại Camau chạy thì cũng ngày đó, 1 giờ khuya tới Mytho.

Xin đồng-bào chiếu cố.

Lê-minh-Bửu
và Công-ty kính-cáo

Lời Bổn-báo. — Annam mà đi tàu Annam thì tức là yểu ước.

FUAD 1er

Vua nước Ai-cập

Ngày 15 Mars 1922, là ngày vẻ vang cho một dân-tộc bị áp-chế : là nước Ai-cập được độc-lập. Ngày ấy, bên Nghị-viện Anh, bỏ 202 phiếu thuận chống với 70 phiếu nghịch, công-nhận cho nước Ai-cập là nước quân-chủ độc-lập, được phái sứ thần đi trú các nước ; được chiếm một ghế tại Liệt-quốc-hội. Chiều hôm ấy, tin độc-lập sang tới kinh thành Caire (kinh-đô Ai-cập) thời nhân dân hoan hô vang trời dậy đất. Cũng chiều hôm ấy, ông Hồi Hồi giáo-chủ, bỏ cái danh hiệu giáo-chủ đi mà lên ngôi Hoàng-đế.

Hình vua Fuad đệ-nhứt-đại trên nầy, tức là ông vua độc lập đầu tiên của nước Ai-cập.

Vua Fuad 1er, sanh năm 1868, là một người thông-minh tài trí lắm, trước học võ nghệ ở Turin. Ngài lại rất ưa khoa học và mỹ nghệ. Hay đi du-lịch và ưa đọc sách, chính ngài đã lập ra trường Cao-đẳng ở Ai-cập, và lập ra một hội Địa-dư hiện bây giờ người ta còn nhớ ơn. Hình trên đây là bận võ-trang, khi ngài còn làm Đại-tướng ở trong quân-đội nước Anh.

Vua Fuad đệ nhứt-đại lên làm giáo-chủ từ năm 1918, là giữa hồi việc vận-động cách-mạng trong nước Ai-cập cũng đã chạy bong bóng lên rồi.

Tới năm 1919, các nước nghị hoà, mà ông Tổng-Thống Huê-kỳ là Wilson qua Đại-tây-dương sang châu Âu ra đề-xướng cai chánh sách « dân-tộc nào tự chủ lấy dân tộc » ấy, dân Ai-cập bèn yêu-cầu nước Anh phải cho Ai-cập được hoàn-toàn tự lập. Đứng lãnh việc vận-động nầy là ông Zaglou Pacha mà Bổn báo đã nói trong số Đông-Pháp mới ra. Từ năm 1919, tới năm 1922, nước Anh hiệu thế giữ Ai-cập, không được nữa phải để cho độc-lập. Thế là vua Fuad đệ-nhứt-đại

Coi qua trương thứ 2

SỰ BÁO NAY

Có « PHỤ TRƯƠNG VĂN CHƯƠNG

Coi qua mấy trương sau

2- Thời Đàm.
3- Việc trong nước.
4- Tình là giấy oan.
5- Đại-lý ...
6- Vấn đề trị tuất ở Bắc-kỳ.
7-
8- Xem qua các báo.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

MAGASIN DE SOIERIES

AU PRINTEMPS COCHINCHINOIS

NAM-XUÂN

59, Boulevard Charner — Saigon

Bổn-hiệu chuyên rõng một mớn hàng lụa và mua bán chão chân, thật thà, nên quí ông, quí bà chiếu cố tới lui vui vẻ, chúng tôi hết lòng cám ơn

Từ đây đến Tết, mỗi kỳ tàu Bổn-hiệu có tiếp đặng nhiều hàng mới, bông lạ, trông cậy quí ông quí bà sẽ vui lòng chọn lựa, nào là hàng lụy, hàng ta, hàng tàu, hàng Huê-kỳ, hàng Nhựt-Bổn, vân vân...

Bổn-hiệu bán sỉ và lẻ các thứ hàng, lụa, lành đen, lành trắng, satten đủ thứ màu, dệt rõng tơ Thượng-Hải của nhà dệt ông Lê-phát-Vinh Cầu-kho. Hàng nầy đã chắc, tốt không đổ lòng cũng không phai màu, và gởi nhuộm bên Pháp-quốc.

Lại từ đây bổn-hiệu cũng trữ các thứ sách và tuồng của nhà in Qui-nhơn, tiện bề cho quí ông, quí bà ở Nam-kỳ muốn mua khỏi viết thơ chờ đợi.

Kính mời quí ông, quí bà đến viếng, Bổn-hiệu sẵn lòng tiếp rước.

Nay kính,

Au Printemps Cochinchinois "NAM-XUÂN"

59, Boulevard Charner — Saigon

HÃNG J. CAIR

Ancien Directeur de la Maison Dougl et Grant Limited Saigon

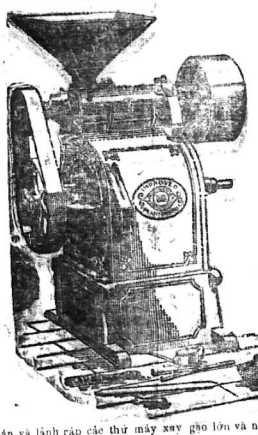

Bán và lãnh ráp các thứ máy xay gạo lớn và nhỏ (có thứ kêu cổ raphe) (Planters Mili) chạy mazout gazogène và trâu, có đủ đồ phụ tùng nhà máy.

Mua bán thật thà và chắc chắn.

Tại Saigon. Môn bài 22-24 đường Lefèbre trên lầu

Chợlớn, 215 đường Mytho

GẦN HỘI CHỢ

Gần hội chợ nên hiệu :

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96, Bd Bonnard -:- SAIGON

Giây thép nói số 178

CÓ LẠI :

Nhiều thứ hàng thiệt lạ cho đờn bà ; Nhiều thứ đồ ăn mặc tốt nhứt cho đờn ông

NHƯ LÀ : GIÀY, VỚ, NÓN, ÁO CHEMISES V. V.

XEM QUA CÁC BÁO

Tự-do lắm !

Saigon, Chợlớn, cớ bạc chứa cùng trời

Mới rồi thấy trong một tờ báo chữ Pháp ở Saigon bố đăng tin như sau nầy :

« Trước đây chúng tôi đã chỉ mấy nơi chứa cờ-bạc : ở đường hẻm Lagrandière gần đường Verdun, ở đường hẻm Georges Guynemer trước mặt tòa Tân-đáo, và chúng tôi đã la lớn lên rằng : « Vậy chớ lính cảnh sát ở đâu ?? »

Ôi ! Lính cảnh sát ! Bọn chứa cờ-bạc họ biết thừa rằng : có chi mà sợ ! Coi bộ như lính cảnh sát còn mắc lo nhiều chuyện chi khác kia mà ! Bởi vậy nên nay lại có kẻ mách với chúng tôi rằng bây giờ lại mới thêm đến mấy nhà chứa cờ-bạc nữa. Một nhà ở đường Chasseloup - Laubat, ngay mặt vườn ông Thượng. Chủ nhà nầy là một tên trước đây đã có bị án treo. Nghe đâu như ở đó mỗi đêm lấy có tới hai ngàn đồng bạc xâu. Vậy mỗi tháng cọng số đã khá lắm !

Lại còn hai nhà khác nữa thì ở đường Bonnard. Thôi, tạm kể qua bấy nhiêu đó đã.

Còn như ở Cholon thì cũng chẳng thiếu gì chỗ đánh. Nay hằng chỉ lần đi hai chỗ, là ở đường Cây-May gần nhà Xà-Táy và một chỗ chứa lớn hơn, ở đường Van Vollenhoven.

Xem đó đủ biết ở Saigon, ở Cholon, đâu đâu cũng có cờ-bạc mà sở cảnh-sát vẫn cứ điềm nhiên để cho chúng đánh.

Chúng tôi xin hỏi : Sở cảnh sát đành để như vậy mà chịu mang lấy tiếng thiên hạ đồn hay sao ?

Cứ coi cái tin trên đó thì biết gần đây ở Saigon ta bọn cờ-bạc họ tự-do là dường nào !

Bởi sở cảnh sát không thấy hết được những chỗ bí-mật nên nhà báo mới vì sở cảnh-sát mà chỉ lối đưa đường. Nhà báo đã vì sở cảnh-sát mà chỉ lối đưa đường, thì sở cảnh-sát cũng nên gắng theo nhà báo mà tìm sâu vạch lá. Mong thay !

Báo « Công-Luận » phản đối báo « l'Opinion »

Ai cũng biết báo Công-Luận và báo L'Opinion tuy một tờ viết bằng chữ quốc-ngữ, còn một tờ thì bằng chữ Pháp, song hai tờ trước kia đều là của ông Colonel Sée, mà bây giờ ông Colonel Sée đã bán đi, thì hai tờ lại đều là của ông Jules Haag.

Báo « Công-Luận » với báo « L'Opinion » đã cùng thuộc một chủ, cùng ở một « nhà » mà ra như thế, thì lẽ ưng cùng nhau đồng một ý kiến, cùng nhau chụng một tôn-chỉ mới phải, chớ sao lại có phân-đối cùng nhau ?

Vậy mà sự phân-đối ấy thiệt quả có rưỡi kỳ ! Nay tôi xin chỉ trích ra đây để chất chánh cùng đồng nghiệp hữu :

1° Báo l'Opinion ra ngày thứ sáu 21 Octobre thì nói hai vị phi-công Challes và Rapin tới Biênhoa hồi **5 giờ chiều thứ năm 20 Octobre** — Còn báo Công-Luận ra ngày thứ bảy 21 Octobre thì cải lại rằng hai vị phi-công Challes và Rapin tới Bienhoa hồi 5 giờ 15, **chiều thứ sáu 20 Octobre.**

2° Báo L'Opinion thì nói Challes và Rapin chỉ bay tới Saigon rồi trở về Paris chớ không bay ra Bắc kỳ. — Còn báo Công-Luận thì cải lại rằng Challes và Rapin sẽ bay ra Hanoi v. v...

BÙI-THẾ-MỸ

P. S. Nếu tôi nói sai, xin quí đồng nghiệp Công-Luận báo cứ làm ơn cải lại cho tôi mở lần

KÍNH CÁO ĐỒNG-BÀO

Ai muốn mua và gắng các thứ máy ; máy đã tốt và thợ gắng cũng nghề. Xin do bổn-báo mà thương nghị.

Thiệt-nghiệp-Xưởng

P. NAM

N° 142-144, Rue Pellerin -:- Saigon

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy tốc lành làm thang máy (ascenseur) tinh sửa và cất nhà máy xay lúa gạo cân đủ những đồ phụ tùng xe hơi ít kỳ hiệu xe nào.

Lò đúc, đồng, thau, và nhôm (Aluminum).

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất tế lẻ.

Sửa súng và đủ các thứ khí-giái.

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tin thường và đúng chữ.

Rèn giường sắt và đồ dùng ngoài quê viên làm đồ bằng sắt.

Cửa ngõ hư hàng rào sắt, đủ kiểu cọc mã.

Làm kiểu huê mỹ và tầm thường.

Ống khoá và chìa khoá thiệt chắc.

Có làm đồ thâu lôi (paratonnerre) kể tạo và sửa máy móc xe-hơi (xe máy hơi).

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm rất chắc chắn, mau tính giá rẻ hơn các nơi.

NAM-ĐỒNG-HƯƠNG

Đường Amiral Courbet số 32.

— SAIGON —

Xin quí ông quí bà hạ cố nhà ngủ nầy ở tại chợ mới Saigon, đã đặng quí ông quí bà vừa lòng, xưa nay phòng thơ rộng rãi, sạch sẽ, bồi siêng năng, có phép tắc, và cũng có Garage gọi quí khách để xe hơi.

Giới-thiệu tiểu-thuyết mới

Khuyên đồng-ban qui chư khán quan, Hãy xem !!!

Cuốn « Nước trí phủ non tình » mới ra đây là cuốn tiểu-thuyết rất có ích lợi theo thời kỳ nầy, gồm đủ nhơn nghĩa đạo vị. — Có bán tại các nhà sách và máy gare xe lửa.

SOLDE

Với cất nhà

Bán 0$50 một tạ lấy tại hàng.

Sẽ mở thêm một lò làm đồ nội hóa nên bán rẻ ba tháng trước khi làm inventaire.

VÕ-VĂN-NỞ

N° 99 Rue Bourdais — SAIGON

Đây là hình ông thầy

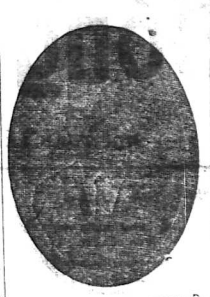

CHÁNH - KIM - TUYỀN

Xin quí vị nhìn cho kỹ kẻo lầm người giả : coi tướng người lấy tiếng.

Chánh-kim Tuyền tiên-sanh người tỉnh Quảng mới sang Nam Việt có lợi kinh cáo cùng chư quí vị khán quan xin nhà giảm : tôi có coi bói khoa cùng coi tướng.

Số thì đoán việc nghèo giàu cùng danh lợi phú quí bần tiện.

Chư quí vị muốn biết việc sanh tử họa phước thì xin tạm bước ghé thử thời vận thì rõ.

Bác quí nàng trí kiết hung, không sai, không chưa nhanh. Tôi cũng có coi tiên vân đa lý khán tương đánh giá.

Tôi có người cắt nghĩa tiếng annam và biên bạch không sai chẳng hề thiếu [illegible] đây có cái đầu hình, và cái [illegible] treo lên mới phải là Chánh-kim-Tuyền.

Garage de réparations mécaniques Des Automobiles

Hãng sửa máy xe-hơi và đóng xe

TRẦN-VĂN-HIỆP

Propriétaire

N° 4 Rue Mayer N° 4

— Dakao -:- SAIGON —

Kính

Tôi cho chư quí vị trong lục-châu rõ. Tiệm tôi đã lập ra trên mươi năm rồi, song không sửa máy, nay tôi đã lập thêm làm đủ cuộc như là : sửa máy xe hơi, đóng thùng xe đi chơi, xe camion đưa đồ cùng chở đồ, đóng xe hai bánh, xe kéo, xe muối, xe kiểu, xe bò, cùng bánh vì xe làm mười niềm, ao-niềm xe hơi, sơn xe, bán đèn xe, đồ bắc kê ngựa, yên cổi, cao su, chuông đạp hai tiếng cùng đồ phụ tùng khác. Hễ chư quí vị đem xe đến tiệm tôi thì làm đủ việc khỏi đem nhiều chỗ mà mất ngày giờ. Như chư quí vị muốn hỏi thăm đều chi xin viết thư theo adresse trên đây thì tôi sẵn lòng hồi tin lập tức.

TRẦN-VĂNHIỆP

NAM-NGHĨA-LỢI

dit Thái-Sơn-Quã

DENTISTE

An nam trồng răng

Ngang nhà thương thí Saigon

N. 110 Boulevard Bonnard

DĨA HÁT BỘI MỚI LẠI

Hiệu ODEON, hát kim sắt, bề mặt 27 phân, hát nam khách thật hay

Mua dĩa hát hay là hàng hóa ở hiệu nầy trả bằng giấy Quốc-trái Đông Pháp đặng

Trần-quang-Xuân

158, rue d'Espagne — Saigon

[illegible]

Có bán đủ hiệu : Victoir, Pathé, Lyrophon [illegible] dĩa hát kỳ thứ [illegible] cho là [illegible]

MỚI LẠI

Giàng xe chở Bộ-hành và hàng

hiệu CLASSIC chở đặng 1.500 kilos

hiệu DE DION BOUTON chở đặng 1.000k. / 2.500k.

Xe đắc ở sau xe-hơi hiệu "KAP" tiện cho những người đi du-lịch

Jean COMTE

Garage SIC

34, Bd Norodom, SAIGON.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-08-2022-2022

Tốt quá đáng xem!!!

Tiệm bán thủy xoàn hiệu con rồng vàng

CỦA ÔNG

J. GIUNTOLI

135 Rue Catinat Saigon

Tiệm bán thủy xoàn của ông J. GIUNTOLI đã lập ra trên hai mươi năm nay, quí ông quí bà trong lục châu ai ai cũng đều biết rõ, thiệt là một nhà buôn lớn đáng cho đồng bào tin cậy.

Mỗi kỳ tàu bên Pháp qua đều có đủ thứ nước hột xoàn và đủ cỡ hột thứ ba, hột nhận cả rả từ mười lăm carats tới ba chục carats tốt chẳng đâu bì kiệp, nên ông GIUNTOLI kính mời quí ông quí bà đến xem trước khi tới máy điểm khác thì sẽ biết giá rẻ thế nào và chắc quí ông quí bà sẽ vừa lòng mà chọn lựa.

Bijouterie Parisienne

J. GIUNTOLI

ÉCOLE CENTRALE

De Dactylographie-Comptabilité Pratique-Sténographie

18, rue Thomson — Dakao, Saigon

Bổn-trường dạy học-sanh máy viết, bút toán và viết tắc.

Máy vị giáo-sư tại Bổn-trường đều chọn rõng tay khoa mục xuất thân, đủ tư cách giáo-lục, tận tâm dạy dỗ, cốt lấy tiếng khen.

Học trong ba tháng rồi thì trở nên người thơ ký giỏi dắn và người buôn bán bật thiệp.

Có hai lớp dạy rõng chữ Langsa không ăn tiền.

Mỗi đêm đến có dạy đủ các khoa từ 7 giờ đến 10 giờ.

Vì phần thành tra của trường và dạy học thì giao cho một ông Cử-nhân luật khoa, có cấp bằng thương, đẳng thương-mãi Đại-Học-Đường tại Paris, rất có danh và xứng đáng. Còn bổn vị giáo-sư khác chuyên dạy các khoa sổ-trường đều có cấp bằng cao đẳng khoa thương-mãi và khoa sư-phạm.

Học sanh có cấp bằng sở học học khoa bát toán thì Bổn-trường trong ba tháng, biết làm sổ nhựt ký (Journal), biết tính lời lỗ, khoa sổ và khai sổ mới, dresser compte Pertes et Profits, [illegible] passer au journal les articles d'inventaires, clôture et de reouverture des comptes).

Những học-sanh ở xa thì Bổn-trường ăn cơm lo lắm có chỗ ở tử tế và ăn uống kỹ-lưỡng.

Thơ và giấy thếp xin gởi cho :
Monsieur BUI-NGỌC-THỌ
Directeur — Fondateur
22 Rue Thomson — SAIGON

MỘT LỐI NHÀ MÁY XAY LÚA RẤT TIỆN

Sửa đổi nhiều, gạo ít nát

Máy xay lúa có cần chứng và sửa đổi thêm.

Máy xay lúa cho chủ điền và người buôn bán.

THEO CÁCH CHẾ TẠO MỚI, người bày máy xay dám chắc rằng :

1°) với 100 kilos lúa khô không khi nào có tấm nát đến 10 hoặc 15 kilos.

2°) tiền sửa máy mỗi không quá sáu đồng một năm.

Người ta lại còn quả quyết rằng :

với một cái mô-tơ 4 ngựa, chạy được
50 giờ 12 giờ giá 650 p.
với một cái mô-tơ 8 ngựa, chạy được
150 giờ 12 giờ giá 850 p.
với một cái mô-tơ 12 ngựa, chạy được
250 giờ 12 giờ giá 1.150 p.

(từ 12 ngựa 250 giờ tính luôn tiền đựng máy giá 1.150 p. — ai mua cho biết trước.

Huê lợi = 100 kilos lúa được 70 kilos gạo trắng.

bán và giao tại Saigon sau khi thử máy rồi — Mô-tơ phải mua riêng.

MỚI CHẾ TẠO. — Máy xay cho người buôn bán, chạy bằng ngựa hoặc bò, tiền sở phí mỗi ngày : tiền cỏ của ngựa. Đỡ để máy chỗ ngựa kéo rất chắc chắn, chạy được 40 — 60 kilos gạo trắng một giờ.

Mỗi chục giờ lúa lợi được 4 p. 50 — 5 p. một ngày tiền sở phí tính rồi.

Máy xay tay số 1 — 15 kilos gạo trắng một giờ. Máy bò sửa đổi và có cần chứng.

Hiện giờ ai muốn mua bán cùng bán thử bằng cối thạch hay viết thơ ho hay trước.

Bán gần cửa có khắc tên (phải nói tên giả tp. [illegible] kể luôn tiền gởi.

Mặt đá Sơn thạch để trên bán giá 6 p. một tấm kể luôn tiền gởi.

J. BRUNEL

45, Rue Mayer — Saigon

Gần bên đất thánh tây ở Dakao

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ-NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105-109 Rue d'Espagne Saigon

(Kế dinh quan xa Tây)

Bổn tiệm mỏng ơn quí vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thịnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lấy nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon khoa Tây, An nam, cảnh cái rất khéo rất hạp tinh trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiến, tranh liễn, đồ phương cần chạm rất xảo, thế kiểu, bằng trắc và gỗ

Đồ thau : Lư, chơn-đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim-thoi bình bông và các món bằng đồng đều khảm tam khí chưng trước Salon rất đẹp.

Đồ thêu màu : Tranh, áo gối, nắp bàn văn văn.

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong ở tấm lòng hạ cố của quí khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm đoạt được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn quí khách lắm lắm.

Chủ nhân kính cáo.

PHÙNG-VĂN-LÂM

105-109 Rue d'Espagne Saigon

CẦN DÙNG

Tại nhà báo Đồng-Pháp có cần dùng 2 đứa nhỏ, làm lon-ton (Planton) và đi bán lẻ nhựt-trình, được lãnh tiền tháng và được thêm hoa-hồng.

Các gánh hát nên chú ý

Rạp hát Thành-Xương đường Bonresse số 121 của ông Huyện-Cần cho mướn, mấy đêm thường thì 40$00 còn đêm thứ bảy 60$00.

Hát bộ Annam ngày thường 35$00
Ngày thứ bảy 60$00

Nếu quí ông quí cô cần dùng xin đến nơi số 67 đường Chemin des Dames.

VIỆC TRONG NƯỚC

Nam-kỳ

SAIGON

Nhóm Hội-đồng địa hạt

Quan Thống-đốc Nam-kỳ mới ra nghị định ngày 4 Octobre 1927, định rằng hết thảy Hội-đồng địa-hạt Nam-kỳ phải nhóm lại ngày thứ bảy 12 Novembre tới đây.

∴

Nghỉ lễ thêm

Quan Toàn-quyền mới định rằng bởi ngày lễ Đinh-chiu năm nay nhằm vào ngày thứ sáu, nên chi ngày thứ bảy 12 Novembre hết thảy các công sở cũng đều đặng nghỉ luôn.

∴

Nhóm Hội-đồng thành phố

Đến bữa thứ bảy 29 Octobre 1927 tới đây, vào lúc 12 giờ mai thì Hội-đồng Thành-phố Saigon sẽ nhóm.

∴

Vua Cao-mên lại xuống Saigon

Sang tuần rồi tới đây thì Hoàng-đế MONIVONG là Vua Cao-mên sẽ tới Saigon để tiếp quan Toàn-quyền VARENNE xuống tàu về Pháp.

∴

Lãnh-sự Nhựt về nước

Viên lãnh-sự Nhựt-bổn ở Saigon là M. Terajima hay mới sẽ trở về xứ Phù-Tang.

M. Sadao Sajima sẽ qua thế chức ấy.

∴

Cuộc « Mêt-tin » phần đôi của mấy người có xe hơi

Chiều thứ năm 26 Octobre vừa rồi, M. Tenier tại-miêu cho một đám người có xe hơi, đã dùng to-chức một cuộc Mêt-tin tại rạp hát « Modern » Saigon để phân-đôi tại nhưng các bài phát vô-ly của một bọn [illegible], cảnh-sát.

Lúc 5 giờ chiều, xe hơi trở lại chỗ con đường d'Espagne rất đông, những tiếng còi bóp ầy ộp nhức óc vang tai, thiệt có như câu thơ của ông Tản-đà NGUYỄN-KHẮC-HIẾU :

« Ếch kêu đầy phố tiếng xe hơi ! »

Còn ở trước rạp hát Moderne thì lính cảnh-sát cũng quá chạy lại, lít-xít lăn-xăn, trôn, cái thái-độ không khác chi mấy cuộc mêt-tin trước.

Lúc vô cửa thì có ông có quận thứ 2 là M. Louchy xét hỏi kỹ lám, trừ những người DÂN TÂY MÀ CÓ XE HƠI VÀ NHỮNG NGƯỜI LÀM BÁO, THÌ NGƯỜI ANNAM TA KHÔNG AI ĐƯỢC VÔ CẢ !...

Công-chúng cứ trạng-sự CANCELLERI làm chủ-tọa bàn thị-sự (comité) M. Tenier có kêu một người Annam có xe hơi là M. Qui-tin dự vào bàn thị-sự. Song M. Qui-tin lấy ngôn một lát thì mình vô kêu ra.

Trạng-sự Monin đứng dậy hỏi rằng sự dưới do rất là trái phép và xin ông chủ-tọa phân chép vào trong giấy rằng hôi tay những người dự cuộc Mêt-tin đều đồng tình phản-khángại việc kêu M. Qui-tin.

Đoàn M. Dusson, rồi đến M. Traveto, rồi đến M. Dusson hỏi mình lấy điều-đình, kẻ những các hãy người đã ký tính bài phát vô-ly trong kỳ mít-tin mới.

Bài ấy đã đọc xong và nói công chúng không ai muốn nói nữa, thì ông chủ-tọa CANCELLERI đứng dậy đọc to quyết-nghị (Procès-verbal), trong ấy yêu cầu nhà nước phải sửa đổi lại rằng những xe hơi ai ai xe hơi.

Mọi người đều tuân theo rằng tờ quyết-nghị ấy sẽ giao cho ông Dusson đưng chuyển-đạt xin chánh phủ.

Đến 9 giờ tối giải-tán.

∴

Xếp ga ! Xếp tanh !

Lâu nay mình người thân phiền vì sự gởi hoả hàng trên xe lửa mà bị hư hay bởi, nhưng chẳng biết nói mình về đâu. Mới đây mình tuy bắt được một thầy xếp ga và cả xếp tanh và người phụ tùng trên xe lửa tất cả 3 người, về tội gian tịch ăn bớt đồ gởi chở trên xe.

Truy nguyên ra thì đó thầy Xếp ga ấy tên là Le-văn-Phụng làm tại ga Xuân-lộc đã-trữ các thứ hoả hàng ấy đưng bán lại cho xe khác.

Vậy mà có kẻ ra thì Le-văn-Phụng thật là chánh-danh thủ-phạm.

∴

Dựng tượng ông Pétrus Ký

Tượng ông Pétrus Ký mới gởi ở Pháp sang, ký tàu vừa rồi.

Đã định tới 9 giờ hôm 19 Décembre thời làm lễ dựng tượng.

Trung-kỳ

HUẾ

Con gái Trung-kỳ

Kết quả kỳ thi bài tốt nghiệp sư-phạm vừa rồi (Certificat d'aptitude pédagogique, — Session 1927), thấy có tên cô NGUYỄN - THỊ - HỘI ANNA, người Trung-kỳ dự trung.

Bổn-báo xin có lời mừng và khen cô giáo Nguyễn.

Bắc-kỳ

HANOI

Lễ kỷ niệm Bác-sĩ Marcelin Berthelot

Hôm tối thứ hai 24 vừa rồi, tại nhà hát tây Hanoi có làm lễ kỷ-niệm ngày sanh nhựt của bác-sĩ BERTHELOT là một nhà hoa-học trứ danh ở nước Pháp.

Quan Toàn-quyền Varenne chủ tọa. Có người Pháp và người Annam ta đến dự lễ rất đông.

Hai quan thanh-tra học-chánh là MM. Brachet và Barthelemy đưng trước công chúng diễn về lịch-sử và công-nghiệp của nhà đại bác-sĩ.

Lại có mấy vị giáo-sư ở nhà dạy đờn tây (conservatoire français) giúp về việc đàn [illegible].

∴

Vấn đề phòng giữ cõi Đông-Pháp

Hiện đang dự-định làm các công việc về vấn-đề phòng thủ xứ Đông-pháp, nhứt là đặt ra một trường dạy các binh lính tại chúa Thông.

Sang hôm thứ tư tuần rồi quan Toàn-quyền đã cùng quan Thông-soái Andlauer thân-hành lên tận chúa Thông thăm các công việc đó.

∴

Một tờ báo cấm lưu hành tại Bắc-Kỳ

Mới có nghị định cấm tờ báo « Việt Nam » viết bằng Việt-văn xuất bản tại Hâvre bên Pháp không được bán và lưu hành trong địa phận Bắc-kỳ.

∴

Học trò đâm nhau !

Sáng hôm thứ tư 19 Octobre vừa rồi có hai cậu học trò trường thực-hành tại phố hàng Than cầm dao đâm nhau. Nguyên một cậu học lớp nhứt trường đó xưa nay vốn có tính hung-tợn, không biết vì duyên cớ gì gây sự cãi nhau với một cậu học trò lớp ba, trong lúc hai cậu đương đấu khẩu thì chợt một cậu học lớp nhứt nổi giận đâm một lát vào cánh tay mâu chảy linh láng rồi chạy trốn mất, còn cậu bị đâm mãi đến chiều người nhà mới đến để đưa vào nhà thương, không biết chuyện nầy các ông giáo có trách-nhiệm nghĩ sao và sở Cảm sẽ phân xử ra thế nào ?

∴

HAIPHONG

Quan Toàn quyền trở vào Nam

Chiều hôm thứ năm 27 Octobre quan Toàn-quyền A. Varenne, quan tổng-thơ ký và quan Thống-đốc Blanchard de la Brosse đã đáp tàu CLAUDE CHAPPE ở Haiphong để trở vào Namkỳ. Vậy chúa nhựt tới đây thì mấy ngài sẽ về đến Saigon.

Mấy vị đại-biểu Nam-kỳ ra dự Bắc dự Hội-đồng chánh-phủ cũng về chung một kỳ tàu nầy.

∴

Ai thay quan Đốc-lý Eckert

Quan đốc-lý Eckert đã lên nhận chức tại phòng du-lịch tại phủ Toàn-quyền như lời bổn-báo đã đăng sớm trước. Quan công-sứ Klein tại Lao-kay sẽ về nhận chức đốc-lý thành phố Haiphong thay M. Eckert.

∴

Thầy coi tướng rất tài

Nhựt-nguyệt-Minh tiên-sanh người ở tỉnh Quảng-Đông.

Kính cùng chư vị đặng rõ : tôi có tài coi tướng mạng, thời vận, công danh, họa phước, giàu nghèo, thế nào hoặc số mạng sanh tử, cũng là muốn xem đất xây nền nhà, chỗ để nguyệt mả cho khỏi lầm.

Tôi lại biết thêm một nghề nhựt là sửa xương đổi tánh người, nếu không linh nghiệm, tôi không ăn tiền.

Tôi không dám khoe tài. Nhưng xin chư vị đến xem thì rõ.

Nay kính thỉnh
Nhựt-nguyệt-Minh
ở tại ga xe lửa Mỹ-Chánh, số nhà 169.

SỮA HIỆU

« CON CHIÊM »

NESTLÉ

là tốt hơn hết trong thế giới

Bánh kim thời — Hàng Tàu hàng Thượng-Hải

HIỆU TÂN LỢI

số 138 đường Tổng-đốc-Phương, CHỢLỚN

Bổn hiệu bán sỉ, bán lẻ hàng Tàu, hàng Thượng-Hải, nhung tơ, nỉ đủ màu, khăn đội đầu rút và thêu nhiều kiểu khác màu, giấy tín chỉ, con niêm, có gởi thơ, ba mươi sau bán sỉ theo giá Nhà nước định.

Có lãnh nhuộm y phục và hàng nỉ đủ thứ màu, rất đẹp.

Bánh kim-thời bán lẻ tại bổn hiệu 0$75 một hộp. Giếp dính của bổn hiệu chuyên mãi tại Chợlớn có nhiều kiểu đẹp và chất chắn (quai dửa viền, quai nhung trơn hay là viền, thêu cườm, bán lẻ từ 0$50 tới 0$70 một đôi tùy theo kiểu) Bán sỉ có giảm giá.

Các nhà trả Bánh-kim-Thời.

MM. Nguyễn-văn-Bảo số 129 đường d'Espagne Saigon.
Phạm-văn-Thiệu commerçant à Rachkiên (Chợlớn.
Lê-văn-Tâm Commerçant à Bạchiêu
Phạm-công-Tỉnh số 145, đường Albert 1er Saigon.
Tân-Thành gần chợ Bạchiêu (Giadinh).
Trương-Xuân à Phom-Penh.
Quảng-vạng-Thành, số 120, đường Bonnal Haiphòng (Bắckỳ).
Khánh-Ký, Cầnthơ.
Mme Nguyễn-thị-Kỉnh, mặt chợ Saigon số 30.
Maison Ngô-Như Rue de la gare à Vinh (Nord Annam).

BÁN SỈ — BÁN LẺ

TẠI HIỆU

NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96 Bd. Bonnard SAIGON

Téléphone 178

Mền nỉ — Mền lông chiên

dủ thứ, giá thiệt rẻ

HỎI MƯỢN CÓ TƠI NAY...

giàng xe

CITROËN B. 15

CHỞ NỔI 1.000 Kgrs

ĐÃ ĐẶNG VỪA LÒNG NHỮNG NGƯỜI CÓ DÙNG ĐỂ CHUYỂN CHỞ

Giàng xe tiện dụng hơn hết trong hoàng cầu

Có tán đủ đồ như là :

Ailes A. V. Bavelets và Marchepied

Hãy đến coi ở hãng

AUTO-HALL

Établissements LANIER d'Indochine

LÀM ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN Ở ĐÔNG PHÁP

Kho sách báo xưa Quang Vinh Đường 28 Jan 2022

A. DENHOLM

N° 41, rue Chaigneau -:- SAIGON

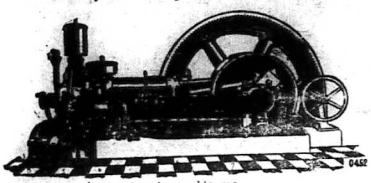

Thiện nghệ về việc ráp máy xay lúa gạo.

Đã ráp hơn 39 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-Pháp.

Cam kiết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc. — Nguyên giản mấy. — Đồ phụ tùng. — Đồ thay đổi. — Dầy-ráng Emerie văn văn... Máy làm dầu, làm đường, văn văn.. giá phải chăng.

Tiệm Bắc-Kỳ

DUONG-VAN-TAI

Rue Mac-Mahon N° 106 (Kế liền đường d'Espagne) — Saigon

Rất nhiều kiểu salons và các kiểu tủ cần và ghế theo lối kiểm thời.

Nhiều kiểu lạ và chọn lọc; các món đồ nhỏ bằng thảo lọc thiết tốt. Có đồ thêu đủ màu.

Duong-van-Tai
Kính mời.

AUX BIJOUX

FIX

H. Humbert, 78 Bd Bonnard
—SAIGON—

Le plus grand choix de bijouterie fantaisie.
Orfèvrerie de table et fantaisie.
Horlogerie Japy, pendules, réveille, carillons.
Chronomètres et montres Lip.
Articles de fumeus, maroquinerie.
Couteillerie fine.
Cristaux de Saint-Louie.
Articles de sport, raquettes, ballons de Foot-ball.
Accordéons allemands et italiens.
Optique, jumelles et longues vues.
Articles pour cadeaux et souvenirs.
Toutes les marchandises vendues aux prix de France.

Nhà hàng Nam-kin

11-13 Đường Lefèbvre — SAIGON

Chúng tôi lấy làm hân hạnh mà bố cáo cho đồng bang biết rằng kể từ ngày 1er Septembre nhà hàng chúng tôi, từ 7 giờ mai đến 10 giờ tối, có tiếp khách luôn luôn. Cách tiếp rước đồng-bang rất sốt sắng.

Chúng tôi cũng có lãnh dọn tiệc bất hàng mấy trăm người, người nấu ăn giỏi thiện nghệ và cách sắp đặt rất vừa lòng quan khách.

Quí khách đặt thử một lần thì sẽ biết lời chúng tôi nói chẳng ngoa.

Ngày thứ năm và thứ bảy có nhạc Annam

Chủ nhơn
TRƯƠNG-VĂN-CÔNG
Hội-đồng thành phố Chợlớn

thành thật cám tạ

ĐỒNG-BÀO

Bấy lâu chúng tôi được vững bước trong thương trường, thì cũng nhờ đồng-bào chiếu cố, ơn ấy chẳng biết lấy chi mà bồi đáp cho vừa.

Nay bằng điệp có nhiều qui khách ở Lục Châu biểu chúng tôi hãy lập một tiệm ngủ cho xứng đáng tại Lâu-thành Cholon đặng phòng khi thừa khách cho có chỗ nghỉ ngơi yên tịnh.

Bởi vậy chúng tôi muốn vừa lòng qui khách, và bồi đáp ơn chiếu cố, nên mới mở thêm mấy chục phòng rộng rãi, cách sắp đặc thích hạp theo tân thời, đề hiệu là :

1° — Đông-Bang-Khách-Sạn 47 Boulevard Tổng đốc Phương số 77 và 79.

2° — Nam Thành Khách Sạn 77 Boulevard Tổng đốc Phương số 77 và 78.

3° — Hiệp Sự Lữ Quán 47 boulevard Bonheure số 46 và tại châu-thành Saigon ba tiệm là :

1° — Nam Trung Khách Sạn Rue Alsace-Lorraine số 103 và 105.

2° — Nam Thành Khách Sạn Rue Colonel Grimaud số 21 và 23.

3° — Nam hưng Thành Khách Lâu Rue Amiral Roze số 18 và 20.

Vậy xin qui khách chiếu cố giúp giùm cho chúng tôi đặng bền vững, thì ơn ấy chúng tôi hằng ghi tạc.

Quảng-lý : PHAM-VAN-HIỆP.

Kháng
tướng mạng như thần

神如命相看

Kính tỏ cùng Lục-Châu chư quân tử, quí bà, quí đồng bào, quí cô ai muốn biết « THỜI-VẬN » *Công danh họa-phước, giàu nghèo*, như thế nào, hoặc số mạng sanh-tử cùng là muốn xem đất, xây nền nhà, chỗ đặt huyệt-mả cho khỏi lầm, thì xin khách quan lưu ý, tìm đến đường Amiral Courbet số nhà 47 thì có tôi là HÒ-NGỌC-SUNG, thầy annam coi tướng đã có danh lớn trong «Lục-Tỉnh» đoán cho thì khỏi lầm, người học ít mà làm càng, nên thuở nay mang tiếng chung là vậy đó. Tôi đây chẳng dám khoe tài. Nhưng mà xin chư quí đồng-bào đến xem thì rõ, hay dở thế nào.

Nay kính thỉnh
HÒ-NGỌC-SUNG (annam)
Thầy coi tướng
N° 47 Rue Amiral-Courbet
— SAIGON —

SAIGON-AUTO

TANG-QUANG-DI & Cie
Propriétaire - Gérant
19-21 Rue Amiral-Roze 19-21

Tiệm bán đủ đồ phụ tùng cho các hiệu xe hơi, essence, dầu nhớt, vỏ ruột Michelin và Dunlop, đầu đánh bóng xe hiệu «Eau baber» đồ đề và ruột xe hiệu Mephistho rất mau lẹ và tiện cho mấy ông chủ xe hơi lắm. Có trữ bánh mâm 765X105 và 820X120. Mới lại đèn phare hiệu «Grebel» cho xe «Delage và Renault» chỏi xa được bốn 4 cây số (4 km).

Quí khách ở xa, muốn cần dùng món chi xin viết thơ, hoặc kêu dây thép nói hay là đánh dây thép thì tôi sẽ lập tức gởi đồ liền cho quí khách, khỏi mất ngày giờ trông đợi.

Téléphone 442. Adresse Télégr. TANDI SAIGON.

Cái tình-thế công cuộc hàng hải ở trên thế-giới ngày nay

Sau khi cuộc Âu-chiến đã liễu-kết, số tàu thuyền trên thế-giới bỗng sút kém đi nhiều, các nước giao-chiến vì lẽ muốn lấy sự mậu-dịch để đền bù các sự thiệt hại, thi nhau chế ra tàu-thuyền, nhân đó mà ba bốn năm sau cuộc chiến-tranh, số tàu của các tàu-thuyền mới chế ở thế-giới, bỗng thấy tăng lên một cách lạ thường. Nhưng từ năm 1923 cho đến buổi gần-đây, bỗng lại thấy đình-đốn lại. Xin xem hiệu sau nầy :

So sánh về ngạch tàu thuyền chế ra ở buổi chiến tranh và sau buổi chiến tranh

1915 — 18	1919 — 23	1923 — 25	
Anh 4.198 tấn	7000 tấn	3.301 tấn	
Mỹ 4.712 —	7.777 —	441 —	
Đức —	1034 —	926 —	
Nhựt 1.034 —	1379 —	201 —	

Các nước khác lược bỏ không kể

Cả thế giới	11.275 —	19.814 — 6.084

Sau đây lại so sánh cái số tấn tổng cộng của các nước để xét cái thế tiêu-trưởng như thế nào.

Biểu kê cái số tấn tổng cộng tăng giảm về tàu hơi của các nước.

1914	1920	1926
Thực dân địa của nước Anh :		
20,523 tấn	20.142 tấn	21.952 tấn
Đức 5.134 —	419 —	3.062 —
Mỹ 4.339 —	14.572 —	13.821 —
Nanyl 1.957 —	1.979 —	2.806 —
Pháp 1.922 —	2.962 —	3.324 —
Nhật 1.708 —	2.955 —	3.967 —
Hàlan 1.471 —	1.773 —	2.522 —
Ý đại lợi 1430 —	2.118 —	3.125 —

Các nước khác lược không kể

Cả thế giới	45.403	23.904 62.672

Xem như các biểu trên đó, có thể xét ra được vài điều : 1. Về việc hàng hải, nước Anh vẫn ở vào cái vị thứ nhứt trong thế-giới, nhưng về cái số so sánh tăng gia, lại không bằng hai nước Nhật, Mỹ nếu cứ thế mà cạnh tranh mãi không thôi, khó có thể duy trì được cái địa vị ưu-thắng : 2. Số tăng gia của nước Mỹ chóng quá, trước buổi chiến tranh còn đứng vào vị thứ ba, nhảy lên ngay bậc thứ nhì. Số tàu tăng gia, trước buổi chiến tranh chỉ có hơn bốn trăm vạn tấn, đến năm 1920 tăng đến hơn 1400 vạn tấn sức tăng gia chóng quá không nước nào kịp được : 3. Nước Đức trước khi chiến tranh ở vào vị thứ nhì, đến sau xuống đến vị thứ bảy thứ tám, số tấn tổng cộng hơn 500 vạn tấn, kém đi chỉ còn hơn 40 vạn tấn, chỉ bằng một phần mười trước buổi chiến tranh mà thôi : từ đó hết sức khai phục đến năm ngoái lại lên được đến hơn 300 vạn tấn. Cái lòng sốt sắng về việc lo khôi phục của người Đức, xem đó cũng đủ biết ; 4. Nước Ý và nước Nhựt cũng đều kế tục tăng gia, đều gấp hai trước buổi chiến tranh ; 5. Nước Pháp nước Na-uy, nước Hà lan cũng đều có tăng những số so sánh về sự tăng giảm không hơn nhau là bao nhiêu.

Xét ra sự nghiệp hàng hải của các nước sở dĩ phát đạt được là vì những cớ nầy : Một là các công-ti đại hàng nghiệp phần nhiều đều có chịu tiền phụ cấp của Chánh-phủ bản quốc cả. Lớ như ở nước Anh trong năm 1922, chế định cái phương pháp làm cho cuộc mậu dịch được tăng tiến mau chóng, đối với khoản vay mượn của các nhà công nghiệp, đều do Chánh-phủ bảo chứng cho cả. Số tiền của Chánh-phủ bảo chứng tổng kê có tới 7.000 vạn bạc. Trong số đó bảo chứng cho công cuộc tàu thuyền tới số 2.100 vạn bảng. Ngoài ra các công ti lớn thường năm đều có chịu số phụ cấp của Chánh-phủ cả. Sau nữa như các công ti hàng nghiệp lớn ở Anh, Mỹ có thể lực vì đại ấy, thường bao mãi vô số công ti hàng nghiệp nhỏ, tức như công ti Royol Mail Steam Baket ở nước Anh, bao mãi những 28 công ti nhỏ, và công ti Furses Withy bao mãi 19 công ti nhỏ, lại như công ti Merchantile Marine ở Mỹ bao mãi tám công ti nhỏ. Các công ti lớn ấy, lấy thế lực hùng hậu, nên có chế cùng người ra sức cạnh tranh ở trong hàng nghiệp trên thế giới nầy. Vả chăng các công-ti lớn ấy trừ việc kinh doanh về hàng nghiệp ra lại còn doanh cả công-ti thương nghiệp, khoáng nghiệp, và việc vận tải đường không trung cũng lữ-quán nữa để mưu cầu cho bản nghiệp được ngày thêm mở mang ra. Cái thế lực tư-bản to lớn đến như thế, người khác khó mà cùng họ cạnh-tranh được vậy.

MINH-CHÂU
(Thực-Nghiệp Dân-Báo)

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

Công-ty hữu hạn vốn 250.000$00

Công ty làm những việc kể ra sau nầy :

1° Lãnh tiền đem gởi không hạn kỳ bằng bạc Đông-Pháp, hay là tiền quan Langsa, đặng hưởng lợi tức mỗi năm :

2° Lãnh tiền đem gởi có hạn kỳ lợi tức mỗi năm nếu gởi sau thang, 6 lợi tức nếu gởi một năm :

3° Ban chi phiếu (chèques) và gởi tiền qua Đại-Pháp bằng dây thép hay là gởi theo tàu trạm (transfert par câble ou courrier) ;

4° Cho vay đủ cách ;

5° Cho vay về hàng hóa thép cầng ở ngoại-quốc (convert de crédit à l'etranger).

Công-ty Việt Nam Ngân-Hàng sẵn lòng mà chỉ rõ cho đồng bang chúng ta biết những công việc ở nhà ngân-hàng mà đồng-bang muốn cần dùng.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG.
Số 54. — Đường Pellerin — Saigon.

Dây thép nói : **Số 748.**
Tiếng dây thép : **CREDITANA.**

Thợ chụp hình

Người mộ chụp hình

Nếu muốn có kiểu hoa-hình, chụp lấy hình, nước thuốc rửa hình và những máy chụp hình kiểu mới giá rẻ.

Nếu có cần dùng cuvette, chassis, chưng máy bằng sắt và những đồ dùng khác.

Nên đến nhà chụp hình

Photo-Nad
118-12, rue Catinat

LÒI RAO

Ai có mã tại miếng đất 62 « Section P. 4 » feuille đường Lareynière và Richaud của Mme Quách-thị-Quới ở Gò-công, thì xin phải lấy cốt trong Đông-sơn ba tháng kể từ ngày 1er Octobre 1927 đến 1er Janvier 1928.

Bằng không thì chủ đất sẽ lấy cốt đặng cất nhà nơi miếng đất ấy.

PHOTO THUẬN-KÝ

Propriétaire : **Tạ-văn-Cân**
Ex-directeur de la Maison
Photo Thuận-ký à Bordeaux (France)
N. 7 Quai de l'Inspection Vinhlong

Kính cáo cùng chư quí ông quí bà đặng rõ : Nhơn vì bổn hiệu trước đã có chuyên nghề chụp hình tại bên Pháp, công nghệ rất tinh xảo, việc làm kỹ lưỡng lối kiểm thời.

Chụp hình và rọi hình ra lớn đủ thứ màu, giá tính rẻ hơn các chỗ. Nếu qui ông quí bà ở xa ý muốn rọi hình ra lớn xin gởi hình đến bổn hiệu và chỉ rõ muốn thêm bớt áo quần, bàn ghế, cùng các ý khác thì bổn hiệu rất vui lòng làm theo các kiểu.

Rồi bổn hiệu dùng gởi theo cách lãnh hóa giao ngân rất tiện.

Sau đây quí khách muốn hỏi về công việc làm đồ chi xin gởi thơ cho bổn hiệu, bổn hiệu sẵn lòng hồi âm lập tức.

THUẬN KÝ kính cáo

QUÍ ÔNG ĐIỀN CHỦ
các nhà hào hộ nông gia

Xin lưu ý ! !

Quí ông ở trong Lục-châu muốn đi man và giản-tiện, thì xin mua dùng thử những moteurs đề gắn vào tam-bản hay là ghe thuyền, chạy bằng dầu "săn, dầu lửa cùng là dầu nhớt.

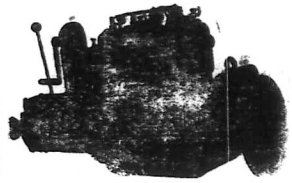

Tại « SALON NAUTIQUE » Saigon (Tânđịnh) mãn bài 460, đường Paul Blanchy, có trữ bán mà thôi.

Hiệu nầy cũng bán kiểu cả về cách thức rập máy vào ghe thuyền bởi tay thợ nghề rất có danh. Lại cũng một xưởng đóng riêng tàu hơi mà thôi. Mọi đóng đến hạng nào, thì cũng chẳng khó nhọc mà sự nầy « là trực trách đơn đường ».

Vì bổn hiệu trữ bán thứ máy rất có danh trong hoàn cầu. Máy của bổn hiệu rất tiện và công, đến người lớn hay là trẻ em cũng đều mà khiến cho chạy được.

Máy để gắn tam-bản kiểu « PROPELLEURS AMOVIBLES », là một kiểu kim thời, từ 2 cho tới 8 mã lực, cùng để gắn cho lượng tam bản cả các nhân, mà ai ai đều ưng rất nhận là tối ích.

Máy chạy bằng dầu nhớt hiệu « AMADIO » dùng dầu solar oil, magnol, dầu lửa và dầu chạy đặng cả. Đặng có máy làm cây lúa máy gắn cao-su máy, lớn mạy làm cho cả bạn đều điều. Tiền bán phi nhỏ nghỉ 3 75 mà thôi.

Bổn hiệu có đủ các bạng ghe thuyền chạy bằng máy moteur.

Hãy viết thơ hỏi :

SALON NAUTIQUE
460, rue Paul Blanchy — Saigon (Tandinh)

SOIERIES **NOUVEAUTÉS**

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

42, Rue Catinat -:- SAIGON

Gấm nhung
Gấm vân
Sa-ten ăng-lê
Sa-ten Huê-kỳ
Tơ Tây
Hàng Huê-kỳ
Hàng lạ « Qualité »
Nhung Tây
Nhung Y-ta-li
Gấm Thượng-hải
Gấm Long-châu
Gấm áo rộng
Gấm may mền
Gấm bông bạc
Gấm áo rộng
Gấm may mền
Gấm bông bạc
Sa tây, The, nỉ
Lụa lèo, cẩm côn
Lụa soạn Tây
Lụa Thượng-hải
Xuyến lành nhuộm, Bền tre
Tussor Hà-nội,
Chăn, khăm thêu
Lãnh và saten Lê-phát-Vinh
Ô-trâu, mền-nỉ
Dù thêu, khăn thêu
Giày, vớ, vân vân...

LA RIZERIE MODERNE

159, Boulevard de la Somme
SAIGON

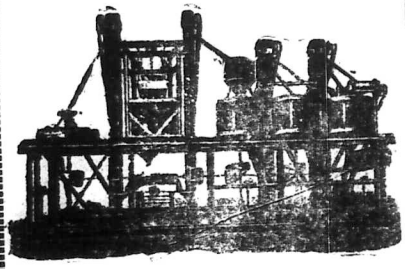

Tại đây có lãnh cất nhà máy lớn nhỏ, có bán máy hiệu **Type Engelbera** và **Duplex** của Allemand chạy rất tiện vì dầu chạy không hao, mà giá lại rẻ.

Có bán máy hơi lớn nhỏ. Lò lửa (nồi hơi) đủ thứ, một ống và 2 ống.

Máy chạy bằng dầu cặng (mazout).

Tại hãng : có một vị rất rõ nghề máy móc có mãn tại nhà máy xay lúa gạo trong Chợlớn trên 10 năm.

Kho sách bảo xưa Quán Ven Đường 28-08-2022

J. B. LOUVET

Cuộc đua vô địch Nam-kỳ 100 ngàn thước

Hãng **AU « SPORTIF FRANÇAIS »**

135 Rue d'Espagne

Đem ra dự đua 9 người chạy về tới ăn được bà người :

Hạng 3 : M. Lakermance cỡi xe J. B. LOUVET
6 : M. Thông id.
21 : M. Mô A. S. F.

Chứng rằng sự chắc và tốt trội hơn là số n iều người chạy

Có bán tại hãng :

AU SPORTIF FRANÇAIS

135, Rue d'Espagne — SAIGON

Một mình làm Đại-lý bên Đông-Pháp cho hiệu xe máy trên đây và cũng có bán xe máy hiệu :

ELDÉE VA A. S. F.

và đồ phụ tùng cho xe máy và vỏ ruột hiệu :

BERGOUGNAN

Bán sỉ và bán lẻ **Đồ đã tốt mà lại rẻ**

HUỲNH - KIM - VĂN

Ngan Tòa-bố Travinh Đại-lý độc quyền

Travinh và Vũng-liêm

Nguyễn-văn-Chức

98 rue Amiral Courbet 38 -.- Saigon

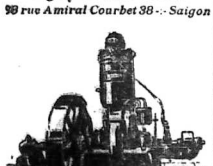

Thiện nghệ về máy xay lúa gạo, đã ráp hơn 20 cái nhà máy rồi đều đặng vừa lòng quí khách. Máy xay chạy bằng moteur dầu Mazout hay là máy lửa chạm trấu, lớn nhỏ đủ kiểu, mua bán thật thà, bảo kiết gạo không nát và không hao, giá phải chăng.

Ai muốn lành làm ? ? ?

Defrichement — Abattage
Nettoyage — Trouage

— Mỗi hecta: trả từ 40$ Lối 150$ Làm tại Plantat on ở phía Thủ-Thiêm, Sông Saigon. (Đi 4 giờ tới Saigon).

— Làm ngày nào trả tiền ngày nay, hoặc rồi mấu gạo trả tiền mình ấy, chớ không cho lấnh tiền trước.

Đem Coolies làm được 30 ngày thì lúc về có cho tiền lành phí

Hãy hỏi thăm :

Hiệu Vinh-Ích rue Amiral Courbe

Hay là : **M. Bùi-thế-Mỹ Đông Pháp Thời-Báo.**

Xe máy đẹp, đèn Succès

sáng hơn các hiệu đèn khác

Tôi vừa lãnh tôi đã trữ bán mấy hiệu xe máy sau nầy, Talbot, D. I. C. Automotion và Bouchet máy khác có đủ màu.

Quí vị muốn biết vì chiếc hãn, nhẹ nhàng ấn hiệu xe của bổn hãng s xin lưu ý như sau đây :

M. Trương-quốc Văn-công-Vinh tại quarire m' cuộc đua ngày 14-7 27 :

Nguyễn-văn-Tư cỡi xe Talbot đoạt giải nhứt.

Nguyễn-văn-Quảnh cỡi xe Automotion chiếm giải nhì.

Bùi-văn Hãy cỡi xe D. I. C. gặt giải ba.

Nguyễn-văn Lâu cỡi xe D. I. C. ăn hạng tư.

100 cây số tại Longxuyên xe D. I. C. ăn hạng ba.

CÔ THỪ BẢN

Đồ phụ tùng xe máy, vỏ máy mới xe kéo và nệm xe hơi

Máy hát hiệu Orbiphone tốt thượng hạng.

Đèn Succès đủ kiểu sức sáng không hiệu đèn nào sánh kịp.

Các món kể trên đây bán rất rẻ.

Kính mời quí vị chiếu cố chúng tôi rất vui lòng hoan nghênh.

ĐẠI-ÍCH

383, 385 Rue des Marins,

— CHOLON —

Nam-Hải quán

Ở mé biển Nam - Hải, cách châu thành Bạcliêu 8.000 thước.

Nấu ăn kỹ lưỡng. Phòng-ngủ tinh khiết, mỗi bữa chúa-nhựt đều có nấu **Bouillabaisse.**

Ăn giá vừa.

Về việc trị thủy ở xứ Bắc-kỳ

Mấy đơn thỉnh cầu của viện nhân dân đại biểu Bắc-kỳ

Trong kỳ hội-đồng Nhân-dân đại-biểu năm 1926 nghị-viên đã có xin Nhà-nước trong thành cầu số 6, về việc lấp sông Yên-bài Bình lực để đến mùa nước, nước có đường tiêu thoát mau được và lại có xin nhà-nước cứ để nam hay mươi kilometres tư Việt-trì xuống biển một cái gộng để khi nước to lấy nước phù sa vào ruộng và khi nước lên to quá mà cửa ra cho bớt sức nước, như thế xứ Bắc-kỳ có thể tránh được nạn thủy-tai.

Nhà-nước c trả lời điều thỉnh-cầu của chúng tôi rằng:

Lấp cửa sông Yên bài lại thì thiệt hại cho hạt Nam-sang, vì nước mưa ở hạt ấy không có chỗ tiêu thoát.

Còn như mở cửa sông Yên-bài thì thực chỉ được lợi cho phủ Nam-sang mà thôi mà lại hại cho nhiều phủ huyện khác như là: Thanh - liêm, Bình-lục, Vụ-bản, Thường-nguyên, Ý-yên, Phong-doanh. Vậy tương rằng phàm về việc công lên tài Nhà-nước gửi cho đã số nhân-dân khỏi bị hại mới phải và không nên vì một hạt Nam-sang làm cho bao nhiêu hạt khác phải ưng thủy mà cả xứ Bắc-kỳ cũng vì đó mà phải chịu cái nạn thủy-tai, ma nếu nhà nước nghĩ được cách nào vừa giữ cho hạt Nam sang và các hạt khác khỏi bị thủy tai thì lại hay nữa. Đó là mình cầu ấy rất là quan-ngại xin nhà-nước xét nghĩ cho xe thi-hành thì xứ Bắc kỳ nầy mới tránh được cái nạn thủy-tai vì rằng cách đắp cao và cách đắp rộng các đê ra chẳng qua là một cách tạm mà thôi, không tìm đường cho nước chảy mau ra bể thì lòng sông càng ngày càng bồi cao lên đâu, đê đắp cao đến đâu cũng không thể giữ được được nước mãi mãi.

Lại đến việc nhà nước sắp đắp một cái đập lớn có cửa hứng động ở trên con sông Đáy để cho những ruộng ở miền sông Nhu-hà sông Đáy và sông Phủ-lý khỏi phải ưng thủy.

Việc ấy nhà nước nghĩ như thế thực là lầm lắm, nếu có máy ngành sông cho nước tiện thông xuống bể cho mau mà đem vết lại tai tai tất nhiên xứ Bắc-kỳ lại ra một cái hại thêm nữa. Chúng tôi xem tự khi làm cái đường hỏa-xa Vân-nam đến gần thượng nguồn nước chảy về mau lắm, xin trước chưa đắp đường hỏa-xa có nhiều chỗ ngăn nước lại, tuy rằng mưa to những nước tư tứ chảy xuống, đây giờ phá hết các chỗ ngăn nước thì nước chảy về mau lắm. Cứ xem như thế mà thì đủ biết mưa to lụt đường hỏa-xa Vân-nam không chảy được ba bốn hôm thì ở dưới hay nước xo ve nhiều chẳng vì chỗ nọ cũng vì chỗ kia. Thế mà ở dưới nhà nước đã không cho sông đe tiêu nước cho mau, lại lấp con sông Phủ-lý lại, thực cái ý-kiến ấy làm tai hại cho xứ Bắc-kỳ mà bày giờ các quan Bắc-việt lại đem cái việc thực ra đóng cửa sông Phủ-lý lại làm hội thêm cái hại nơi mấy năm vừa mới đây.

Khi trước Nhà-nước sắp công ở Vĩnh-yên Phúc-yên tất là lấy hai tiền ấy làm chỗ chứa nước cho xứ Bắc-kỳ. Ở Vĩnh-yên sắp 13 cái đai, mỗi cái 3 m thước và ở Phúc-yên 2 cái đai mỗi cái 400 thước. Làm như thế thì khi nào dân chịu, nhưng cứ từ Việt-trì xuống bể độ 5 hay 10 kilomètres lại xây một cái cầu con đài độ năm sáu thước thì chắc rằng dân không có ngăn trở.

Chúng tôi là người đại-biểu thay mặt cho dân đều xin rằng :

1° Bỏ hẳn ái việc đắp đập ở trên con sông Đáy.

2° Sắp cầu bằng *béton armé* có cửa như Việt-trì xây bề cao cách năm hay mươi kilomètres một cái.

Được như thế thì chúng tôi xin thay mặt cả dân Bắc-kỳ mà cám ơn nhà-nước.

DIP TỐT

Có bán một cái xe-ngựa và ngựa, đồ bát-bửu và đồ phụ-tùng đủ, giá rất rẻ.

Ai muốn cần dùng mua xin đến nơi Nam-hoà-Lợi số 324 đường Cáymai, Chợlớn.

Thể-lệ dự cuộc Đấu-xảo Thuộc-địa Liệt-quốc tại Paris năm 1931

Quan-Bảo Đông-Pháp ra ngày 1er Octobre có đăng toàn bản chỉ-dụ về thể-lệ cuộc đấu-xảo thuộc-địa liệt-quốc ở Paris.

Bản chỉ-dụ ấy giải lắm, vậy xin trích đăng vài đoạn chánh, những nhà thương mãi ta muốn dự đấu xảo nên biết :

Cuộc đấu-xảo nầy sẽ đặt ở Vincennes trong một thời kỳ là 6 tháng, ngày mở cửa và ngày đóng cửa sẽ do quan Tổng-trưởng bộ Thuộc-địa, nghị-định cuộc đấu-xảo nầy trước định vào năm 1929 nay lại hoãn đến năm 1931.

Những đơn xin dự cuộc đấu-xảo nầy phải gửi đến trước ngày mở cửa ít ra là sáu tháng. Những mẫu đơn xin dự cuộc đấu-xảo thì ở phòng Thủ tiếu mỗi xứ phát không.

Những hàng hóa không có giấy nhận thực của hội-đồng trông coi cuộc đấu xảo thì đều không được dự cả.

Những hàng hóa bầy trong trường đấu-xảo cấm không được để tận người lại-lịy hay người thay mặt.

Hội đồng trông coi có phép không không nhận những hàng-hóa đúng thể lệ đã định.

Những đồ vật gởi vào dự cuộc đấu-xảo có thể là của một người bầy riêng hay của nhiều người bầy chung trong một nơi cũng được, còn về việc lấy thưởng thì hoặc lấy riêng hay lấy chung tùy ý.

Phần thưởng có sáu hạng :

1° — Diplôme de grand prix ;
2° — Diplôme d'honneur ;
3° — Diplôme de médaille d'or ;
4° — Diplôme de médaille d'argent,
5° — Diplôme de médaille de bronze
6° — Mentions.

Các đồ vật dự cuộc phải đem đến bầy trong trường đấu xảo trước ngày mở cửa 15 ngày.

Nếu những người không theo đúng các hạn lệ kể trên sẽ phải truất ngôi không được dự nữa ; giấy phép được dự cuộc đấu-xảo đã phát cho và các món tiền đã đóng đều không có giá trị và không đòi lại được nữa, nếu khi đã hết hạn định mà các đồ vật bầy chưa xong thì phải dọn đi, tiền phí-tổn và trách-nhiệm do người chủ các đồ phải chịu.

Tất cả các đồ vật bầy trong trường đấu-xảo, nếu không có giấy phép của hội-đồng trông coi cuộc đấu-xảo phát cho, thì không được phép mang ra ngoài trước ngày đóng cửa. Còn những đồ vật làm để bán thì được phép muốn đem ra ngoài lúc nào cũng được.

Các đồ vật bầy trong trường đấu-xảo chỉ được để chừng 1 tháng sau khi đóng cửa là cùng, còn các nhà cửa hoặc cửa hàng thì sau hai tháng phải rỡ và phải khuân đi hết. Miếng đất thuê trước kia của người ta thì nào phải trả y nguyên như thế.

Nếu các đồ vật để chậm quá những hạn đã định trên thì nhà-nước phải dọn đi, bao nhiêu tiền phí tổn và trách-nhiệm thì người có đồ vật phải chịu cả.

Nếu sau khi hết hạn sau tháng mà những người có đồ vật không đến nhận thì sẽ đem bán đấu giá, tiền bán được trừ các phí tổn, sẽ bỏ vào quỹ chung.

(Kỳ khác sẽ đăng những thứ hàng hóa gì, được đem bầy tại đấu xảo).

TIỆM TĂNG-KHÁNH-LONG

Tại SAIGON

Đường Bonnard số 84 (nhà sơn màu đỏ)

Các thứ hàng bên Tây mới lại thiết nhiều, mà kể số ít thứ : Áo mưa hàng Saten và Gabardine Caoutchouc. Áo Pardessus nỉ nhưng đủ thứ đơn ông và đơn bà. Giày bottines, souliers hiệu Paralux thiệt tốt. Nón feutres hiệu Lyon đã kiểu đủ màu, bán sỉ giá thiệt rẻ, quí khách mua về bán lại sẽ có lợi nhiều, muốn coi lựa đổi chăn sao bốn hiệu cũng chiều cho vừa ý, vì bốn hiệu lành lắm Đã lấy cho hàng lớn tại Paris nên lúc nào trong tiệm cũng có trữ 5, 6 ngàn cái nón đủ kiểu kiểm thời giá từ 30 cắc Tăng mới lên sắp lên.

Về việc may quần áo, tôi hiệu có đủ thứ Laines, Gabardines, Soies du-ve, và hàng Smoking. Nỉ đen rất mướt, Thượng-hạng từ 8 Đồng tới 12 đồng một thước, bản lề và may, thợ đã may rất kỹ càng xin quí khách chiếu cố.

Nhà sơn màu đỏ số 84 đường Bonnard chuyên bán giày nón và may quần áo rất đáng xin kính mến

Tăng-khánh-Long

Cao bạch

CỠI XE MOTO KHÔNG SỢ MƯA

Không sợ mưa, là cái tài hiệu GALERIES INDOCHINOISES ra một thứ áo mưa có quần áo và nón riêng, mấy hàng bố lãng mạn lỏ ấy ngồi xe máy đầu đầm mưa trọn ngày cũng không ướt được — và tiện lợi người ta đi xe máy tới, hoặc muốn đi chơi xa hay là dùng đi làm việc thường ngày, mặc đã trắng cũng không sợ lấm.

Mỗi bộ 3 cái gia 21$50

Cũng có nhiều thứ áo mưa thường mấy hàng [illegible] trắng cao-su phía ngoài, nước mưa chẳng hề thấm vô trong.

Áo mưa nầy hiệu WELL màu gris và beige 16$00

Áo mưa nầy hiệu DOUGLAS, màu gris và beige 17 00

có cỡ 0m,80, 1m,05, 1m 10 — cỡ 35 và 38.

Pile đèn bỏ túi hiệu DYNAMO và HYDRA 8 35

(bán sỉ giá thật rẻ). Có nhiều kiểu đèn bỏ túi giá từ [illegible] tới 4$00

Téléphone 131 PHẠM-CÔNG-TÍNH

145 Boul. Albert 1er -.- SAIGON

RẤT HỮU DỤNG RẤT CẦN ÍCH

CA-NỐT HƠI -.- GHE THUYỀN CÓ MÁY

Cho các vị đồng-bào, các vị nông gia, mấy người lãnh chở chuyên.

Chúng tôi có trữ nghề chế ra đăng một kiểu rất tiện dụng cho các nghề.

Chúng tôi cũng lãnh làm lái và sửa các thứ Ca-nốt và máy móc khác.

Giá cho không những kiểu [illegible] đã hình [illegible] văn [illegible] không nước phải mua

Salon Nautique

Số [illegible] Ký [illegible] Saigon (Tân-định)

Đừng tưởng mà lầm

PHẢI XEM CHỮ KÝ HÃNG

MÁY HÁT NGƯỜI TA MUỐN DÙNG CHO MÌNH

Máy hát thiệt hiệu

Pathé

THÌ ĐỀU CÓ MỘT CÁI HIỆU HOẶC HAI TRONG HAI CÁI DƯỚI ĐÂY TRÊN MỖI CÁI MÁY VÀ TRÊN MỖI CÁI ĐẦU MÁY HÁT

Pathé Pathé

ÁO COUTCHOUC BẬN MƯA VÀ GABARDINE BẬN LẠNH

	Đo	COUTCHOUC MỘT LỚP			COUTCHOUC 2 LỚP LÓT SỢC RĂNG VƯỜN			GABARDINE 2 LỚP LÓT SỢC RĂNG VƯỜN			
		N° 200	N° 250	N° 400	N° 600	N° 650	N° 425	N° 400	N° 700	N° 750	N° 775
Con nít	Hơn 70		5 $ 40								
	Hơn 85		5 70								
	Hơn 95	9 $ 50	6 00	8 $ 50		13 $ 50		10 $ 50			
Người thấp	Hơn 85	10 00	7 50	9 00	19 $ 00	16 00	13 50	11 50		17 $ 00	17 $
	Hơn 95	11 00		9 40	20 00		13 00			17 00	18
Người trung	Hơn 85	11 50		9 70	20 00		14 00			17 50	18
	Hơn 95	12 00	10 00	10 00	21 50		14 50		14 $ 00	17 $ 50	18 00
Người cao	Hơn 85	13 00			22 00		15 00			18 00	18 00

Áo circé (Ngoài cao-su lãng trong lót răng vườn) thước tắt và giá y theo số 425.

Áo mưa đơn bà Satin thật tốt, trong cao-su và có lót hàng trắng thật đẹp như giá 31 $ tới 34 $ tùy theo cao thấp nhỏ lớn.

Bán tại hiệu : **TRẦN QUANG XUÂN**

158, rue d'Espagne—SAIGON

NOTA : Vị nào mua xin đo bề cao của mình cho chắc và cho biết người mập, ốm thì bổn-hiệu sẽ lựa cỡ cho vừa.

Mới lại 180 đồng-hồ treo nhiều kiểu giá rẻ.

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan-2022

ĐÔNG PHÁP THỜI BÁO

PHỤ TRƯƠNG VĂN-CHƯƠNG

NGƯƠI LÀM VĂN

Tôi đương viết về người xem văn, vì không nhớ câu thơ của ông Đỗ-Thúc, thành ra bài ấy phải tạm nghỉ. Nay tôi viết bài đây, là tôi lại đứng vào cái địa-vị người làm văn, để cùng các bạn làm văn ta cùng nghỉ-ngợi ra sao vậy.

Trong các bạn làm văn, chuyện nói về những người làm quốc-văn; trong những người làm quốc-văn, chuyện nói về những người ở hiện-thế.

Hiện nay xã-hội ta, người làm văn có thể chia làm ba hạng:

Một là những người có thể giữ thanh nhàn mà làm chơi thành văn, như các ông giáo-học các trường, các ông làm việc ở các sở, các nhà đật-sĩ ở thôn quê, các bậc văn-hào trong nữ-giới, ngẫu-nhiên cảm-sức mà viết ra bài văn, lai-cảo cho các nhà báo, đó là một hạng người phong-lưu thứ nhất trong văn-giới hiện-thời.

Hai là những người làm văn in ra thành cuốn, hoặc luận thuyết, hoặc tiểu-thuyết, hoặc thơ ca, trước là muốn dự một phần chiếu trong làng văn, sau nữa cũng có tính về phần lời lãi.

Ba là các người làm văn trong báo-giới, ăn lương của toà báo mà viết văn.

Tôi nay hiện là người làm văn trong báo-giới, vậy xin trước nói chuyện cùng các bạn làm văn trong báo-giới.

∴

Các bạn làng văn trong báo-giới ta, so với hai hạng người đã nói trên ở trong làng văn, thời chúng ta kém về thanh cao, nhưng cũng có hơn bề trách-nhiệm. Cái chỗ thanh-cao mà ta kém thời chúng ta tự biết với nhau, không cần đem nói rỗ ở trên tờ-báo; còn như bề trách-nhiệm thời tôi trộm nghĩ như sau đây:

Các báo-quán đã là một đạo quân tiền-phong trong trận tiến-thủ của xã hội, thời phàm các người viết văn trong báo giới đều là một tên lính ở trong đội tiền-phong. Oai nghiêm thay! hùng dũng thay! một ngòn bút sắt tung-hoành, có quan-hệ đến vận-hội của đồng-bào hai mươi lăm triệu. Vậy thời trước khi chúng ta cầm ngòn bút mà viết một bài văn xã-thuyết, thời-đàm, vận-vân tiểu-thuyết, đều nên phải hết lòng trân trọng, tưởng như có mấy trăm nghìn độc-giả đứng ở chung quanh. Những người độc-giả kia, mỗi người mỗi việc, cũng không ai có nhiều thì-giờ mà xem xét kỹ về từ báo, quyển tạp-chí mà trích những chỗ hay chỗ dở làm chi, nhưng nếu có một người xét thấy chỗ không phải của chúng ta, thời tức là chúng ta có lỗi với người đó. Dẫu đối với những người không xét tới, mà chúng ta có những chỗ không phải, thời cũng là chúng ta lừa gạt được họ mà thôi. Nếu chúng ta có lỗi với nhiều người hoặc lừa gạt được nhiều người độc giả, thời cái trách nhiệm lính tiền phong thực ta có phụ, mà cái giá trị của báo quán còn ra chi! Cho nên trong bạn làng văn, ai đã để thân vào báo giới, tuy là cái thì giờ eo hẹp, cái cảnh ngộ khó khăn, song cũng phải gắng sức thực lòng, để làm hướng đạo cho công chúng. Cái trách nhiệm càng to bao nhiêu, cái tâm tư càng phải tỉ bấy nhiêu, ấy là chúng ta tự trọng cái địa-vị của chúng ta, mà cũng là chúng ta trọng đãi các độc giả ở trong xã hội vậy.

Về sự viết văn, chúng ta đã nên phải tế tâm; mà về cách lập thân, chúng ta lại càng nên phải trí thủ. Vì cái tâm tư của các độc giả trong xã hội, đối với một bài văn khinh trọng có ít; mà đối với người viết bài văn ấy thời khinh trọng nhiều hơn. Nay vì như có một bài văn hay, đăng ở một tờ báo, không biết là của ai, thời xã hội cứ biết ở văn mà không có thiên khinh thiên trọng; nếu như nghe biết bài văn ấy là của một bậc vĩ nhân, một nhà đạo đức, như cụ Phan-Sào-Nam, cụ Phan Tây-Hồ, thời bài ấy lại có giá trị thêm; lại nếu như nghe biết bài văn ấy là của một người xưa nay vô phẩm-hạnh, hoặc mại quốc bất lương, thời bao nhiêu cái hay trong bài văn, còn chẳng có ít vậy. Trước mắt chúng ta đây, tưởng đã thấy có người, học-vấn hơn chúng, tài năng hơn chúng, mà chỉ vì cách lập thân ám-muội không minh bạch, thành ra bao nhiêu những văn chương của người ấy viết ra đó, hay hay dỡ, chúng cũng coi bằng thừa. Đó tuy là cái bụng không công bằng của người xem văn, mà cũng là cái luật tự nhiên của xã-hội. Vả cứ chánh-lý mà nói, tự mình không thương nước mà viết ra những lời ái quốc, tự mình vô phẩm hạnh mà viết ra những giọng luân thường, vậy thời đinh để lừa gạt ai? Dẫu có lừa gạt được ai chăng, ắt cũng có ngày bại lộ vậy. Nguy lắm thay! mà sợ lắm thay! cho nên các bạn làng văn trong báo-giới ta, không những phải tế tâm về sự viết văn, mà lại cần phải nên trí thủ về bên hạnh kiểm.

Trở lên hai điều, là tôi nghĩ về cái đạo lý của các bạn làng văn trong báo giới ta tự đối với mình hoặc nên có như thế: còn đối với các độc giả chúng ta những người trong xã-hội thời chúng ta nên nghĩ sao?

Tôi thường thấy các độc-giả trong xã-hội, có nhiều người xem từ báo, quyển tạp-chí, mà nói rằng: *chẳng có gì*, lại có người viết giấy cho một tòa báo kia, nói rằng: *các ông chủ-bút chỉ cốt viết cho đầy giấy*. Các lời bình luận đó tuy chưa hẳn đã là có giá trị, nhưng chúng ta cũng đều nên lưu tâm. Vì chúng ta có quyền viết văn, thời những người xem văn cũng có quyền bình luận. Sự bình luận đó mà là phải, thời cỗ lệ cho chúng ta thực nhiều; sự bình luận đó mà là đo ở một người không hiểu văn, thời cũng không hại chi cho ta, mà cũng là cỗ lệ cho chúng ta càng thêm gắng sức cố công vậy. Cho nên các bạn làm văn trong báo-giới, đối với những lời bình-luận của độc-giả, chỉ nên giữ một cái thái-độ rất ôn hoà.

Cái thái-độ ôn hoà đối với những lời bình-luận của công-chúng, mà cái thái-độ nghiêm chỉnh thời để đối với những điều tội ác trong quốc-dân. Nghĩ cho vận nước gặp khi chưa khá, việc đời lắm nỗi thương tâm, hung ác tà gian, sùng cao phủ quí. Trong xã-hội đã không có công-lý, thời ngoài pháp-luật phải nên lấy ngòn bút làm chính tru. Chúng ta, may được để thân vào báo-giới, cầm quyền phủ việt của quốc-dân, thời phàm ác-loại hung-nhân, phải trọng phạt nghiêm hình, để hả lòng cho công-chúng. Một sự hình-phạt đó, tuy cũng rất là bất-đắc dĩ, song mà có bổ cứu cho thế đạo nhân-tâm thực chẳng ít, thời chúng ta cũng không thể được khoan-dung. Đó là cái chức-trách của chúng ta đối phó với quốc dân; còn như cái tình đồng bào đồng-chủng cùng nhau, thời như sao vẫn cứ như sao vậy.

Mấy lời thô-thiển, các bạn làm văn trong báo-giới ta nghĩ sao?

NGUYỄN-KHẮC-HIẾU.

SẮP XUẤT BẢN

Ái-quốc đại-anh-hùng

của ông *Tùng-Lâm*

Kiếp hồng nhan (Tiểu-thuyết)

của cô *Mộng-Kỳ*

Văn hay, giấy tốt, giá rẻ, mua ai có tính hoa-hồng.

VĂN UYỂN

Thơ gởi cho bạn (1)

Cô-tô tàn phá lạc Tây-Thi,
Tôi trở về quê, bác đồi đi
Một chén quan-hà sân Thắng-ý,
Cách năm mây nước đất Nam-kỳ.
Nghĩ đời như mộng chân hay giả,
Những lúc chơi tuồng hợp cũng lý
Hoặc có thơ này thiên vạn cổ,
Trăm năm ta nhớ bác Trần-Quí.

(1) Bài này tôi làm từ trong khi chơi việc diễn kịch ở Hanôi; cùng ông Trần-Quí diễn vở tuồng Tây Thi ở rạp hát Thắng-ý, có cảnh **Cô-tô tàn phá**, sau đây rồi tôi về quê ở Sontây mà ông vào làm việc trong Nam.

∴

Câu hát đường trường (1)

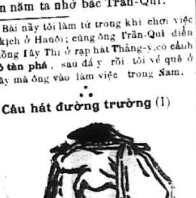

Lời người gánh ở sau bìa Annam Tạp-Chí

Gánh nặng, em ơi, đường trường,
Cái thân anh bây giờ gánh nặng, em ơi, đường trường;
Lòng anh như sắt mà cái tấm gan vàng em có thương nhau?
Cái mặt trời tây, em ơi, sai gắt ở trên đầu,
Dưới chân anh bỏng sẻ, anh lại sầu cái nỗi cỏ máy.
Anh trông chung quanh, em ơi, thời những đá cùng cây.
Non xanh mà nước biết xuốt một ngày anh chẳng có gặp ai.
Anh nhớ tới em, em ơi, rot lé anh vân giải,
Anh thương em tài sắc mà cái thân đời em chẳng có ra chi
Bởi vì em mà anh phải ra đi.
Trèo non rồi lặn suối, anh chẳng có quản gì cái tấm thân.
Anh nghĩ cho đường xa, em ơi, đi mãi cũng gần,
Có công anh mài sắt thời có lẫn nỗi cũng nên kim.
Có thương nhau thời em quẩy gánh, em đi tìm.

(1) Đường trường là một điệu hát chèo ở ngoài Bắc.

TẢN-ĐÀ

Dịch bài «Qui khứ lai từ»

của ông Đào-Tiềm

Nguyên bài nầy của ông Đào-Tiềm người nước Tấn, lúc ông đương làm quan huyện ở Bành-Trạch, một hôm có quan thái-thú sắp đến huyện, cho người đến bảo trước, khiến ông Đào phải bận lễ phục ra chào, ông tức mình nói rằn.

«Ta cần gì năm đấu gạo mà phải uốn lưng» (năm đấu gạo là lương của quan huyện). Nói vậy bèn bỏ áo mũ và ấn quan huyện đó mà đi về; lúc ra đi ông làm bài ấy đặng tỏ chí của mình.

∴

Đi về nhì! Lòng ta dục đã:
Ruộng vường ta nay đã hoang vu.
Xác ta là cỗi u-tù:
Ta còn lận bận âu sầu nỗi chi?
Thôi, dĩ-vãng kể gì chuyện trước.
Nẻo tương-lai còn ước sau nầy:
Tâm đường sớm biết từ đây,
Biết rằng, nay phải, mà ngày xưa không.
Thuyền nhẹ mái áo lỏng gió thổi,
Trời rạng đùng đón hỏi người qua.
Nẻo xa trông đã thấy nhà.
Lòng mừng hớn hở, bôn ba bước dồn.
Bầy trẻ tớ bón chờ đón rước,
Đứa con thơ ngỏ trư ở đứng chờ.
Vườn sau tuy đã tiêu sơ,
Nhưng mà tùng cúc bây giờ còn đây.
Bước thong thả dắt tay đứa nhỏ,
Vào nhà trong rượu có đầy chai.
Khùng khăng chuốc chén một hai,
Ngồi trông cây cỏ sân ngoài nhớn nhơ.
Giựa cửa sổ cũng vừa thích chí,
Dầu hẹp hòi đếch lụy đến ai.
Dạo vườn ngày được thủ vui,
Cửa ngoài vắn vẻ chẳng người lại qua.
Chống gậy trúc, vào ra khoan khoái,
Lúc nghỉ ngơi, lúc lại rào xem.
Rào xem nào cảnh êm đềm:
Kia mây ra núi, nọ chim về rừng.
Trời âm ỷ, trông chừng đã tối,
Dưới cội tùng chừa vội dời chân.
Vẻ đây chả muốn ai thân,
Sự đời bỏ vứt đâu cần đến ai.
Vui trò chuyện một hai thân thích,
Buồn nghiêu ngao với sách với đàn.
Tin xuân nghe đã nhộn nhàn,
Nông phu bảo: đầy mùa màng đến nơi.
Xe khắp khểnh, qua chơi đồng bái;
Thuyền quanh co, tìm lối rạch ngòi.
Thấy cây hớn hở xanh tươi;
Thấy giòng xuốt chảy ra vời, reo reo.
Xem cảnh vật thấy đều đắc-ý,
Kiếp phù-sanh ta nghĩ đến ta!
Than ôi, ngày lụn tháng qua!
Cái thân cỏi tạm, chi mà đắn đo.
Toan gì nữa, những lo vô ích;
Lánh sang giàu, đâu thích Đế-hương
Trời êm dạo bước rảnh rang.
Hoặc là vui thú cùng phường nông-phu,
Khi lững thững lên gò ngâm-ngợi;
Lúc phú-thi vui dưới giòng sông,
Ngày trời thông-thả đến cùng.

T. L.

∴

Gian nhà rách

Giữa bên đàng, có gian nhà rách,
Trông tả tơi, vắng khách vào ra;
Thung dung mới hỏi gần xa.
Đáng: Nhà lính Việt thủ ra cỏi ngoài.
Bỏ con vợ hôm mai hiu hắt.
Bức cảnh nghèo đã dắt nhau đi
Xác xa muôn dặm phân ly.
Nhà hoang bỏ đó, người thì vắng tanh
Vách đỗ nát, mái tranh rêu mọc.
Hiên ngả nghiêng, ngang dọc bìm leo.
Mái đông cỏ đóng mất-meo.
Chái tây tha thướt sầu treo nghinh ngang.
Trải mấy độ mưa chan gió lọt.
Tòng tả dương đọi tuốt vào trong,
Phù qua, hè lại sang đông.
Thất chiu ên liệng nào nông đế ngâm.
Người qua lại xót thầm than thở,
Thấy bây giờ sực nhớ năm xưa.
Nhớ khi đi sớm về trưa.
Vợ chồng hẳm hút mười đưa chón nầy.
Lời tân dận nhớ ngày rẽ bước,
Vợ khuyên chồng những ước nay mai.
Trông mau đăng đẳng năm dài,
Nước non lần khuất bóng người chinh-phu.
Đông chinh-phu mịt mù chẳng thấy,
Ánh cô-phòng dương ấy sao đang?
Trăm năm một tấm gan vàng.
Vì ai nên phải quyết đàng sanh ly.
Kiếp người nào có ra gì...!

Phan-Thị Bạch-Vân.

Một bức thơ

Bạn là le...

Thưa anh,

Em kính tiếp được thơ anh, em đọc kỹ lắm. Em tưởng tượng như một người anh đem lời tâm-huyết mà khuyên lơn dạy biểu em, em lấy làm khâm phục anh lắm.

Anh có dạy rằng em chỉ nên đi làm việc một vài năm rồi về làm ruộng. Em vẫn biết đã lâu rằng cái nghề nông là nghề gốc của nước Việt-Nam ta, một nghề rất vẻ vang trong tứ-dân. Và lại theo cái trào-lưu thế-giới ngày nay, nước nào, dân nào có cái tư-tưởng dân-chủ đều trọng người nông-phu cả. Không phải em có ham chi cái miếng đỉnh chung mà chen chân vào vòng cương-tỏa cho khổ cái thân ngang tàng; nhưng nước đời khó tính lắm, anh ôi!

Nữa đường duyên nợ sách đen, đã đành gian đoạn thì em biết tính làm sao! Cái nghề làm thuê viết mướn ăn công vốn là một nghề dễ dài cho con người thơ sinh yếu ớt. Xoay đi buôn, buôn không vốn! Về làm ruộng, ruộng không tiền. Trốt mang cái tinh thần tự lập nên không muốn nhờ vả gia đình, phương chi gia-đình nhà em sanh tụ trên giải đất Trung-kỳ, giữa núi Hoành-Sơn, một khoảnh đất chạy dài có bề dọc, mà khó g có bề ngang, dân Trung-kỳ, nghèo rất đỗi nghèo, em cũng đứng vào cái sổ những kẻ đáng thương đó, nên chi phải đi làm: đi làm một là để cho gia-đình một gánh nặng, hai là cũng có thể giúp em thơ dại cho nó theo đòi đèn sách. Nhậi chúng em vốn thanh bạch lắm anh a.

. . . . . .

Trước kia cũng có người rủ em đi làm ruộng ở Bạcliêu, có họ giúp vốn. Lúc ấy em cũng định đi làm, nhưng hạn ôi! được thấy cả mắc thấy con, không làm với Tây lại đi làm với một nhà tư-bản phú-hộ Annam, như vậy dùng người chỉ lợi tình những anh đã không có học thức mà thêm tính là người không có phẩm hạnh, như sự bề hạnh mà xuất thân: Người thì làm đầu bếp mà nay lại nghiễm nhiên là một ông nhứt phẩm triều-đình — Cô ông Tổng-đốc ngày nay mà mới đây cũng nguyên là ông Phán.

Than ôi! Giấy đâu cho đủ mà kể hết những điều hủ bại của Quan-trường ngày nay. Ta chỉ tiếc rằng nếu như nói chung ra thì thật cũng tội nghiệp cho mấy người tuy vẫn ở Quan-trường mà khác nào một đóa hoa sen vẫn giữ một mau thơm tho không bao giờ lắm.

Bại khi cụ Thương Trần nói như thế, đều ấy chúng tôi cũng rất hiểu đồng tình. Duy con một chỗ mà cụ Trần lại khuyên nhà nước lo chấn chỉnh quan trường lại đặng vin theo đó mà cai trị, thì chúng tôi nghĩ mãi, không biết phải dùng phương sách gì mà chấn chỉnh cho đặng. Tưởng như muốn chấn chỉnh thì phải đo ngay ở gốc. Vậy mà ai cho mình bứng gốc không?

DIỆP VĂN-KỲ.

Bình phẩm sách mới

Bổn báo định mỗi tuần lễ, ngày thứ ba, trong tờ «Phụ-trương Văn-chương» của ĐÔNG PHÁP lại mở thêm một mục «Bình-phẩm sách mới». Mục nầy sẽ bình-phẩm và giới-thiệu các thứ sách quốc ngữ mới xuất-bản, mà bổn-báo nghĩ rằng có quan-hệ đến văn-học nước nhà.

Nước mà không sách thì nước phải nguy, sách mà không có người bình phẩm, thì có lẽ sách cũng hóa ra vô vị.

Song ngặt vì đã gọi rằng bình-phẩm thì cần phải có lẽ khen chê nặng nhẹ, sao khỏi khen nhiều chê nặng, thì tất có lẽ làm phiền cho những bạn làm văn không hay suy nghĩ.

Sự chê khen chánh đáng là bổn-phận người bình-phẩm đối với chư độc-giả mà cũng là một cái nghĩa-vụ lớn lao của bổn-báo đối với các bạn làm văn.

Vậy xin các đồng nhơn hiểu cho rằng: nếu như bổn sách mà bổn-báo đem vào mục bình-phẩm, dầu cho phải chê một hai phân, thì chẳng qua là thể theo ý «hiến giả trách bị», mà chẳng phải cố điều thiên cho độ giả, đặng giúp cho bạn làm văn.

Còn chư độc-giả lại phải hiểu rằng: mục nầy là chẳng phải mục rao hàng, mà chánh là một mục giúp cho bạn độc-giả biết sách mà đọc, kẻo nhiều khi lầm phải lầm đồ thật là vô nghĩa lý, mà có lẽ lại hại đến tâm-lý xã-hội rất nhiều.

Bây nhiêu lời thành thật, xin ai nấy xét cho.

Ai hiểu người ý mà yêu người bình-phẩm thì cảm ơn, ai không hiểu mà trách thì cũng chịu. Chớ phận sự chúng tôi thì cứ vẫn giữ đang ngay lẽ thẳng, chẳng bao giờ thay đổi.

Kỳ trước chúng tôi đã nói qua hai bài của ông Nguyễn-văn-Lễ và ông Phạm-Quỳnh mà ông A. R. Fontaine đã đăng vào tập sách nhỏ nhỏ của ông ta. Tôi lại cũng đã nói rằng bài ông Nguyễn-văn-Lễ là một bài chép tình sáo cũ, chẳng có ý kiến chi mới mẻ, còn bài của ông Phạm Thượng-chi là một bài chỉ nói qua loa cho có chuyện, nên ta cũng chẳng có thể gì do theo đó mà hiểu thấu ý của người viết cho đặng, nên cũng đều không bàn đến kỹ.

Chỉ duy có bức thơ của cụ Trần-văn-Thông thì ta nên chú ý. Song trong tờ báo nầy cũng khó mà biện bác cho đành rành.

Vì lẽ gì, chư độc-giả Đông-Pháp tưởng cũng đã hiểu giùm cho.

Nay chỉ xin bàn về một cái vấn-đề quan-lại Trung Bắc là một cái vấn-đề của cụ Trần đã dung công mà bàn đến.

Theo ý cụ Trần-văn-Thông thì quan lại ngày nay thật là hủ bại. Song cái sự hủ bại ngày nay là cũng do bởi lúc ban sơ Chánh-phủ không biết tìm cách bảo-dưỡng, có gian nhà rách, Trông tả tơi, vắng khách vào ra; Thung dung mới hỏi gần xa. Đáng: Nhà lính Việt thủ ra cỏi ngoài. Bỏ con vợ hôm mai hiu hắt. Bức cảnh nghèo đã dắt nhau đi Xác xa muôn dặm phân ly. Nhà hoang bỏ đó, người thì vắng tanh Vách đỗ nát, mái tranh rêu mọc. Hiên ngả nghiêng, ngang dọc bìm leo. Mái đông cỏ đóng mất-meo. Chái tây tha thướt sầu treo nghinh ngang. Trải mấy độ mưa chan gió lọt. Tòng tả dương đọi tuốt vào trong, Phù qua, hè lại sang đông. Thất chiu ên liệng nào nông để ngâm. Người qua lại xót thầm than thở, Thấy bây giờ sực nhớ năm xưa. Nhớ khi đi sớm về trưa. Vợ chồng hẳm hút mười đưa chón nầy. Lời tân dận nhớ ngày rẽ bước, Vợ khuyên chồng những ước nay mai. Trông mau đăng đẳng năm dài, Nước non lần khuất bóng người chinh-phu. Đông chinh-phu mịt mù chẳng thấy, Ánh cô-phòng dương ấy sao đang? Trăm năm một tấm gan vàng. Vì ai nên phải quyết đàng sanh ly. Kiếp người nào có ra gì...!

Phan-Thị Bạch-Vân.

Một bức thơ

Bạn là le...

Thưa anh,

Em kính tiếp được thơ anh, em đọc kỹ lắm. Em tưởng tượng như một người anh đem lời tâm-huyết mà khuyên lơn dạy biểu em, em lấy làm khâm phục anh lắm.

Anh có dạy rằng em chỉ nên đi làm việc một vài năm rồi về làm ruộng. Em vẫn biết đã lâu rằng cái nghề nông là nghề gốc của nước Việt-Nam ta, một nghề rất vẻ vang trong tứ-dân. Và lại theo cái trào-lưu thế-giới ngày nay, nước nào, dân nào có cái tư-tưởng dân-chủ đều trọng người nông-phu cả. Không phải em có ham chi cái miếng đỉnh chung mà chen chân vào vòng cương-tỏa cho khổ cái thân ngang tàng; nhưng nước đời khó tính lắm, anh ôi!

Nữa đường duyên nợ sách đen, đã đành gian đoạn thì em biết tính làm sao! Cái nghề làm thuê viết mướn ăn công vốn là một nghề dễ dài cho con người thơ sinh yếu ớt. Xoay đi buôn, buôn không vốn! Về làm ruộng, ruộng không tiền. Trốt mang cái tinh thần tự lập nên không muốn nhờ vả gia đình, phương chi gia-đình nhà em sanh tụ trên giải đất Trung-kỳ, giữa núi Hoành-Sơn, một khoảnh đất chạy dài có bề dọc, mà khó g có bề ngang, dân Trung-kỳ, nghèo rất đỗi nghèo, em cũng đứng vào cái sổ những kẻ đáng thương đó, nên chi phải đi làm: đi làm một là để cho gia-đình một gánh nặng, hai là cũng có thể giúp em thơ dại cho nó theo đòi đèn sách. Nhậi chúng em vốn thanh bạch lắm anh a.

. . . . . .

Trước kia cũng có người rủ em đi làm ruộng ở Bạcliêu, có họ giúp vốn. Lúc ấy em cũng định đi làm, nhưng hạn ôi! được thấy cả mắc thấy con, không làm với Tây lại đi làm với một nhà tư-bản phú-hộ Annam, như vậy

---

Sách xuất-bản

CỦA NHÀ IN «Báo Tồn»

Sử cách mạng

của ông *Diệp Văn-Kỳ*

Tây-Phương-Mỹ-Nhơn

(Tiểu-thuyết trọn bộ)

của bà *Huỳnh-thị Bảo-Hòa*

Kho sách báo xưa Quận Ven Đường 28 Jan 2022

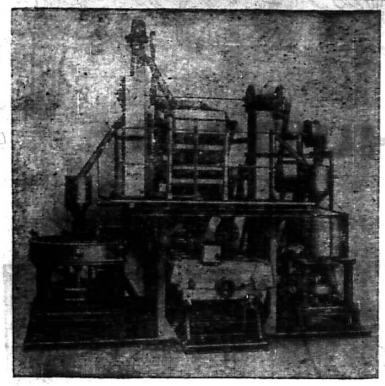

Décortiquerie « FILIPINA » 10 tonnes 1 cône

CÁC ÔNG PHẢI CÓ MỘT DÀN MÁY ! !

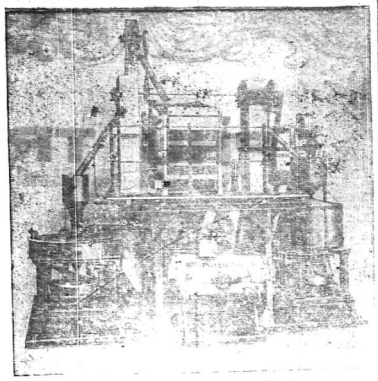

Décortiquerie « PILIPINA » 10 tonnes 1 cône

Không phải đi kiếm đâu xa, cũng chẳng phải dụ dự chi nữa

DUY CÓ DÀN MÁY

"GARDNER"

LÀ CÁC ÔNG ĐẶNG VỪA LÒNG

Máy nầy chạy mạnh và êm

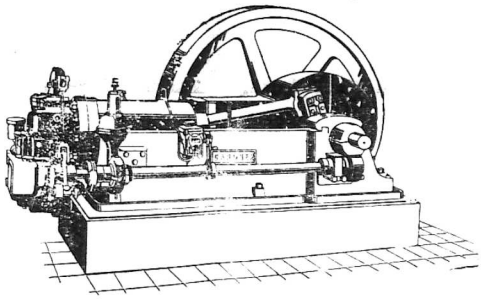

Máy nầy nhẹ và không tốn dầu nhiều

NỘI NĂM 1927, ĐÃ BÁN ĐẶNG 50 CÁI MÁY NÀY

Một cái dàn máy 30 ngựa ở Tân-an, mỗi tháng chạy hết 40$00 tiền Mazout, điều nầy có ông Điền-chủ Nguyễn-văn-Ngươn làm chứng.

Chạy máy nầy dễ dàng lắm, không cần gì phải tay thạo nghề ! Ông Trần-văn-Rang, chủ nhà máy xay lúa ở Thủ-bộ (Cần-giọc) làm chứng như vậy.

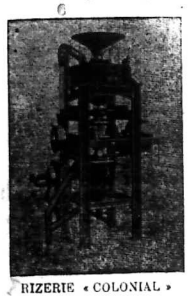

RIZERIE « COLONIAL »

MÁY ẤY CHỈ CÓ TRỮ BÁN TẠI HÃNG NÀY

AGENCE FRANÇAISE D'INDUSTRIE MÉCANIQUE

104, Boulevard de la Somme, 104

SAIGON

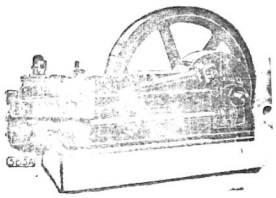

KHÍT BÊN HÃNG BÁN MÁY MAY SINGER

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022

TIỆM BÁN TRÀ TÀU

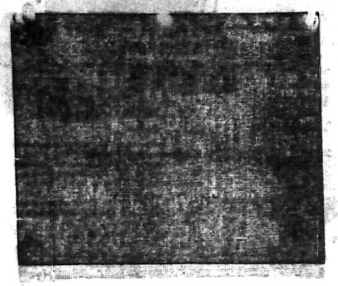

Kính cùng quí ông quí bà lục châu chư quân-tử rõ : Bổn-hiệu lâu nay chuyên rõng nghề bán trà. Lên núi Vô-di chọn được thứ trà thượng phẩm uống đã ngon mà lại thơm và bổ khát. Xin kể những hiệu sau đây : *Tương hậc liên tam, cối địa của, thiết quan âm, hương hoàn trà, Liên hương trà và Trung-quốc kỳ chưởng.* Xin quí ông quí bà dùng thử thì biết và xin nhìn kỹ cái nhãn kẻo lầm đồ giả, chúng tôi cũng gởi hàng theo cách lãnh hóa giao ngân. Lục-châu quí vị nào có cần dùng gởi thơ chúng tôi sẽ gởi hàng liền.

XIN LƯU Ý. — *Kính cùng chư quí khách đặng rõ : nhơn vì phố tôi ở xưa nay để cất lại, nên tiệm tôi bày giờ phải dọn lại góc đường Jardins số nhà 97 và cũng buôn bán trà như thường.*

Bổn chủ nhơn

TRẦN-KHOAN-KỲ, Cáo

Grande Pharmacie de France

84-90 Rue d'Ormay — SAIGON

Sirop Vermifuge Maubar

Nước đường nầy bào chế rất kỹ càng, dùng những chất thuốc để trị sán, lãi trong bụng. Uống dặng bổ, và tiêu hóa rất nhuận trường.

Uống từ 1/2 muỗn đến 4 muỗn café tùy theo tuổi con trẻ cách xa bữa ăn.

Laboratoire Maurice Barberousse Pharmacien de 1ère classe, ancien Interne des hôpitaux de Paris.

TRỪ-TÀI QUỐC-TẾ HỘI

Hội người Pháp lập ra để trữ vốn

Vốn của hội : 65.000 hoa lim (đã góp phân nửa) và 2.000.000 phật lang (đã góp phần tư)

HỘI QUÁN

số 7 đường Edouard VII Thượng-hải

HỘI NGÂN Ở PHÁP

số 85 đường Saint Lazare Paris

SỞ CHÁNH Ở ĐÔNG-DƯƠNG

số 25 đường Georges Guynemer Saigon (Dây thép nói : 571

Tiền dự trữ đến ngày 31 Décembre 1926 là : 18.285.783.26 đô-la Thượng-Hải.

Tiền lời đã chia cho hội viên trong năm 1926 là 157.025.29 đô-la Thượng-Hải

Hội phải chịu quyền kiểm soát của Chánh phủ Đông-Dương về việc gì thuộc về Đông-Dương.

MỚI CÓ LẠ

Phòng ngủ mới [illegible] hơn các chỗ khác, có thang máy điện đi lên phòng, [illegible] nước chảy luồng [illegible] kiểu tây, có thứ tự, sạch sẽ [illegible] tiền không [illegible]

Từ 3$ 25 [illegible] 3$ 50 tới 4$ 00.

Có 50 cái phòng, giây thép nói 437, [illegible] xe hơi cho quí khách. Kính mời quí khách đến nghỉ cho biết.

Góc đường Boulevard Bonnard và Filippini lại với đường Sabourain.

Grand Hôtel de l'Ouest

Phong-Cảnh-Khách-Lâu

VAN-HÒA

38, Rue de Gôcông -:- CHOLON

(Gần nhà máy xay lúa hiệu Tuan Sinh ở cầu ba miệng Cholon đi bên phía tay mặt) Dây thép nói số 102

Tiệm VẠN-HÒA lập ra có 20 năm nay. Trong Lục-tỉnh ai cũng đều nghe danh và đều nhận vải của Bổn-hiệu nhuộm cách khéo, tốt và chắc vô cùng.

Nguyên vì của 912 hiệu-hiệu có được 45 g một người thợ nhuộm nghề bên Tây biết rõ cách nhuộm vải cho Bổn-hiệu biết. Phàm trong nghề nhuộm vải thì cũng phải có cẩn thận mới đặc. Vải của hiệu VẠN-HÒA cách nhuộm không giống mấy hiệu vải khác cũng nhơn [illegible] trong việc nhuộm thì ai cũng đều có dùng chàm, phèn hiệu Vạn-Hòa có dùng một thứ nước thuốc riêng mà nhuộm vải đen, duy có vải tam-công là mới có dùng cuốt [illegible] chàm mà thôi. Việc chế nước thuốc không [illegible] phải là cẩn thận mới đặng. Thuốc chế của đúng cách thì vải nhuộm đặc [illegible] nước tới vải [illegible] không đặng đen mà [illegible] nước thuốc thì vải phải bể. Bởi thế cho nên vải của hiệu VẠN-HÒA dùng tới rách cuối vẫn còn [illegible] như thường, không lể trổ, phai mờ [illegible] là mục. Mấy năm nay vì xa gần ai cũng ưa dùng vải của Bổn-hiệu nên có kẻ gian nhơn đục lợi để mua bất chước Bổn-hiệu làm ra nhiều thứ vải khác bán mà thế lợi.

Vải của hiệu VẠN-HÒA có cả thảy là 8 hiệu nhưng có thứ 3 con cả 3 màu, 1 ứ 2 con cả 2 mặn, thứ một con cả xanh và thứ Vạn xuân Long xe lửa, 4 thứ nầy ai ai cũng đều biết vì có đã hơn 30 năm nay. mấy hiệu kia tuy mới có sau đây chớ sự tốt thì cũng bằng mấy hiệu kia vì cách nhuộm cũng giống nhau một thứ. Vì vậy chư quí khách vô mua vải xin cũng nghỉ lại sự nầy. Phàm như món hàng hóa một thứ mà có mắc rẻ hơn một chút thì cũng có thứ tốt thứ xấu. nên chi đâu vải của hiệu bán mà sở hữu hơn của ba ngàn quí khách cũng không nên cho là [illegible] Thiệt thì có mắc hơn một chút nhưng rất kỹ thì rẻ hơn nhiều vì vải của hiệu VẠN-HÒA xài đã bền, lâu rách mà lại không phai mầu là khác.

Quí khách có mua vải của Bổn-hiệu xin coi cho kỹ trong mỗi gói đều có nhãn hiệu và cái hình của chủ nhơn thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

Quí khách có dịp đi Cholon xin mời đến viếng [illegible] Ngài nào ở xa muốn mua vải của Bổn-hiệu xin cứ viết thơ [illegible] Bổn-hiệu thì Bổn-hiệu chẳng sẩng lòng gởi đi tới nhà theo ý chư quí khách muốn

Mấy hiệu vải của Bổn-hiệu đều có [illegible] Saigon là :

1° 2 con cả Kim-Ngư 2 màu. 4° Vạn-hoa con [illegible] Long bưu-n bướm.
2° 2 con cả Kim-ngư 3 màu. 5° Vạn-xuân Long xe [illegible] Vạn-hòa con ngựa đua.
3° 1 con cả Kim ngư xanh. 6. [illegible]

VẠN-HÒA
chủ-nhơn kính-đến

THỨ THUỐC [illegible] HỐT HƠ'N
HẾT VÀ DỊ [illegible] LÀ

VICHY AX

NÀI CHO DƯ'ƠC NƠ'I CHỈ TIÊM THUỐC

ĐẠI LÝ

PHÁP QUỐC ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Chủ nhơ'n: MAURICE BARBEROUSSE

MON BÀI SỐ 84-90, DƯ [illegible] ORMAY, S[illegible]ON

6

(TIỂU-THUYẾT PHÁP)

TÌNH LÀ GIẤY OAN

Dịch giả : NGÔ-HIỀN-LONG

[illegible] An Tôn chưa [illegible] thưa rằng :

— Tôi không biết ông tôi đi đâu.

— Khi ông Bột-co Thanh về, ông làm [illegible]

— Thưa ông tôi đi thăng lên phòng, nghỉ giây phút, rồi ăn một cái bánh ngọt, uống một ly rượu chát, hút thuốc rồi biểu tôi đi ngủ.

— Ông biểu người đi ngủ, người đi ngủ liền hay sao ?

— Dạ.

— Vậy người không nghe ông Bột-co Thanh làm cái gì trong phòng ông sao ?

— Thưa tôi nghe chủ tôi mở cửa sổ, đi tới đi lui lại hát lớn tiếng.

— Cây súng của chủ mầy ở đâu ? [illegible] tới đưa cho tôi coi.

— [illegible] thưa cây súng ấy trong phòng chủ [illegible]

Quan Thẩm-án lại hỏi :

— Ông Bột-co Thanh và ông Gô-di-Tơ có rầy rà với nhau chăng ?

Khi An Tôn nghe câu hỏi ấy giựt mình trả lời rằng :

— Thưa có, mà đã lâu rồi.

— Bao giờ, hai người con giận nhau chăng ?

— Thưa, tôi không biết.

— Từ đây đến nhà ông Gô-di-Tơ chừng bao xa ?

— Thưa chừng hai ngàn thước.

— Nếu có lửa cháy gần nhà ông Gô-di-Tơ, ở đây cháy đặng chăng ?

— Thưa không, vì bị rừng cản.

— Chuồng đồ ở đó, ở đây nghe không ?

— Thưa, nếu gió xuôi thì nghe.

— Hồi hôm nầy người có nghe tiếng chuông đồ phía nhà ông Gô-di-Tơ chăng ?

— Thưa không, đêm hôm hôm gió ngược.

— Vậy người khi ngủ hay đêm nay có lấu đài của ông Gô-di-Tơ cháy hết sao ?

— Trời ôi ! tôi không hay một điều. Lúc đó có hai tên lính sơn-đầm của quan Thẩm-án sai kêu đến.

An-tôn thấy thì nói lớn lên :

— Trời ôi ! Chuyện chi vậy ? Tôi phải chạy kêu ông tôi.

Quan Thẩm-án nói.

— Người chẳng đặng la lớn.

— Đoạn, ngài dạy hai tên lính sơn-đầm coi cửa cho kỹ, rồi biểu An-Tôn đi với ngài và quan Biện-lý cùng quan Lục-sự đến phòng ông Bột-co Thanh.

Khi tới cửa phòng ngài dạy An-tôn kêu chủ nó, An-Tôn vưng lời gõ cửa.

Ở trong có tiếng hỏi lớn :

— Đứa nào đó ?

An-Tôn thưa :

— Tôi ra ông, tôi là An-Tôn

— Đi ngủ đi đi.

— Thưa ông.

— Đi đi ! để cho tao ngủ ! Đồ sá-nhơn ! Tao mới vừa nhắm mắt.

Quan Thẩm-án xô cửa, song, cửa khóa nên ngài cất tiếng nói :

— Ông Bột-co-Thanh ! Có tôi, ông mở cửa đi.

— Ủa ! anh Đa-vô-Linh, anh bữa nay rảnh việc sao ? mà đến chơi sớm dữ.

— Tôi có việc muốn tỏ với ông.

— Vậy anh chịu khó chờ tôi mặc áo, rồi tôi mở cửa tiếp anh lập tức.

Cửa mở, ông Bột-co Thanh bước ra đầu cổ chồm bồm, song mặt mày vui vẻ và cười và đưa tay chào quan Thẩm-án và nói :

— Anh Đa-vô-Linh, anh thiệt biết [illegible] đến tôi. Anh đi chơi lại có quan [illegible] và Lục-sự Bổn [illegible] tôi.

Quan Thẩm-án không bắt tay ông Bột-co Thanh. Ông lấy làm lạ hỏi :

— Anh làm gì mà la lớn vậy ?

Quan Thẩm-án [illegible] biểu mà đến ông. Tôi là quan [illegible] đi với quan Biện-lý đến nhà [illegible] việc.

Ông Bột-co-Thanh có vẻ [illegible] Anh nói cái gì tôi không hiểu nổi [illegible] Biện-lý. Thẩm-án và Lục-sự [illegible] ông phòng ông Bột-co-Thanh.

[illegible] mới bước vô quan Lục-sự mở nhơn [illegible] quan Biện-lý :

— Tôi chào ông Bột-co-Thanh vô tới.

Quan Thẩm-án đóm kỹ hết phòng. Ông Bột-co-Thanh có ý giận hỏi :

— Có việc chi ba ngài đến nhà tôi sớm lắm vậy ?

Quan Thẩm-án nói :

— Ông phải đưa hai bàn tay cho tôi coi.

Ông Bột-co-Thanh trả lời :

— Nại điều tôi sao ?

Quan Biện-lý nói :

— Không phải điều ông đâu. Ông phải tuân lời quan Thẩm-án.

Ông Bột-co-Thanh sẽ hai bàn tay. Tay ông sạch lắm.

Quan Thẩm-án hỏi :

— Ông rửa tay hồi nào ?

Ông Bột-co Thanh giận dữ trả lời.

Quan Biện-lý thấy vậy nói :

— Có một cái ăn mạng lớn. Người ta khai cho ông. Vậy quan Thẩm-án hỏi ông, ông phải khai cho thật.

Ông Bột-co Thanh thất sắc

Quan Thẩm-án hỏi :

— Nước ông rửa tay còn hay đó ?

— Còn trong chậu trên bàn rửa mặt kia.

Quan Thẩm-án bước lại coi. Trên bàn mặt cẩm thạch có một cái thau nước trong thau ấy dơ, đen trở đen lần với bọt sa-bông.

Quan Thẩm-án hỏi :

— Phải nước ông rửa tay đây chăng ?

— Phải

— Ông có bốc thau sao ?

— Có.

— Đêm hồi hôm ông không có ở nhà sao ?

— Không

— Ông đi chơi hồi nào và về hồi nào ?

— Tôi đi hồi tám giờ và về lối 12 giờ.

Khi ông đi, ông có đem súng theo chăng ?

— Có, hồi tôi đi chơi thì có đem súng theo luôn luôn.

— Cây súng đó bây giờ ở đâu ?

Ông Bột-co-Thanh chỉ phía tủ đứng và nói :

— Đó.

Quan Thẩm-án lấy cây súng, cầm coi súng ấy tốt lắm. It ai có, trên cây súng có khắc hiệu «kiếp».

Quan Thẩm-án hỏi :

— Chiều hôm qua, ông có bắn bằng cây súng nầy không ?

— Không.

— Ông dùng nó lâu cách mấy bữa rồi ?

— Cách bốn bữa.

— Ông bắn vật gì ?

— Tôi bắn thỏ rừng.

— Quan Thẩm-án thò tay vào túi lấy cái bì súng của người ta lượm và đưa cho ngài hỏi hôm, đưa cho ông Bột-co Thanh coi và hỏi :

— Ông có biết cái bì súng nầy chăng ?

— Biết lắm chớ ! Ấy là bì súng của tôi.

— Cả xứ nầy có một mình ông có súng và bì hiệu nầy hay sao ?

(Còn nữa)

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

ĐOÀN THIÊN TIỂU THUYẾT

ĐẠI-LỰC-SĨ

Họ Hoắc ở thôn Tiểu-Nam, huyện Tỉnh-Hải, tỉnh Trực-lệ, nước Trung-Hoa, nổi danh về nghề võ, nhiều ngón võ bí truyền, khiến bọn cường bạo chốn sơn lâm nghe đến đều phải sợ hãi.

Người cha tên là Hoắc-An-Đệ, tính hào hiệp, khẳng-khái, quen biết nhiều người trong bọn hảo hớn: Sanh đặng mười người con. Trai thứ tư là Nguyên Giáp. Giá coi bộ ốm o và còm, đau yếu luôn luôn, bởi vậy An-Đệ không muốn truyền nghề nhà cho Giáp, sợ về sau Giáp làm mất danh dự của nhà mình.

Ngày ngày An-Đệ ra tràng dạy võ cho các môn-đồ mà cấm không cho Giáp đến xem. Giáp nhân lúc đó ẩn-nấp quanh tràng để dòm xem võ nghệ của cha, nhờ vậy, hiểu được nhiều ngón bí hiểm của cha. Khi Giáp còn nhỏ, thường hay đánh lộn với những trẻ trong thôn không đứa nào địch nổi. Khi lớn lên, đến làm công trong nhà hội-quán của đàn Hoài-Khánh ở tỉnh Thiên-Tân (đàn tính Hoài tỉnh Khánh chuyên nghề buôn thuốc bắc).

Mỗi chuyến hàng về thì trong nhà hội-quán chứa đầy những bao thuốc ớn hàng năm bảy tạ.

Có một bao nặng hơn mấy tạ, ba ăn phu khiêng không đặng, đứa nào ứa nấy thở hào hển và mồ hôi ước lâm. Giáp cười chúng là đồ dỡ, rồi lấy cây đòn lớn thọc mỗi đầu cây vô mỗi bao, ghé vai gánh đứng lên đi như bỡn. Bọn phu thấy đều hết hồn kinh-hãi. Không ngờ Giáp có sức hơn người đến thế.

Đến đêm, nhằm lúc Giáp ngủ, trong một phòng kia, chúng bảo nhau thử sức Giáp lần nữa, hè nhau bưng một hòn đá lớn ước hơn mười tạ, đem chặn ngoài cửa phòng. Lúc Giáp thức dậy mở cửa thấy đá, biết là chúng thử sức mình, liền co chưn đạp hòn đá một đạp, văng ra xa hơn mười bước. Từ đó bọn phu kính-phục Giáp như người thần.

Tiếng Giáp có sức hơn người, đồn đi khắp trong nước, những lực-sĩ gần tìm đến thử sức với Giáp nhiều lắm. Giáp vốn có tính ôn hoà, đối đãi với bọn lực-sĩ các nơi không ai mích lòng, cho nên bọn lực-sĩ đã trọng Giáp về tài lại yêu Giáp về nết nữa.

Năm Canh-Tý, trong nước có đăng Quyền-phỉ nổi lên, cướp phá tài sản và bắt giết nhiều người ngoại-quốc đến kiều cư. Một tên đầu đảng quyền phỉ là Hàn Mỗ, kiếm Giáp nhiều lần để khuyên rủ Giáp vào đảng.

Nhưng mà Giáp chê bọn quyền-phỉ làm càn, không chịu theo. Bởi vậy Hàn Mỗ tức dận, hẹn ngày đem lâu-la tới đánh Giáp.

Một hôm Hàn-Mỗ cùng bọn lâu la non trăm người vây đánh một mình Giáp.

Giáp không hề sợ sệt chút nào, hai tay hai con dao sáng quắc múa lên như chớp mà chống cự với bọn kia, hồi lâu bọn lâu la nào chết nào bị thương còn thì chạy trốn cả, Hàn-Mỗ cũng bị Giáp chém đứt hai cánh tay. Hỏi đó các nhựt báo ở Thiên-tân đều có đăng việc ấy và khen ngợi Giáp.

Cách sau ít lâu có gánh Xiếc của người Nga tới Thiên-Tân làm trò, phát tờ quảng cáo nói rằng trong rạp mình có một tay «đại-lực-sĩ» lại có câu rằng: trong thế giới bây giờ có thể xưng là «Lực-sĩ» được, thì chỉ có người Anh là thứ nhì, người Đức là thứ ba, ngoài ra không có người nước nào nữa.

Nguyên-Giáp nghe vậy, lấy làm nhục cho người nước mình. Đợi đến buổi phương xiếc làm trò, vào xin đua sức. Chủ gánh xiếc biểu người thông ngôn xin lỗi với Giáp rằng: Bổn ban đi ra ngoài kiếm tiền, cái cách rao hàng phải nói khoe khoang một chút, thời mới có đông người tới xem. Chớ không phải bổn ban có ý đi thử sức người thiên hạ, xin ngài xét cho...

Giáp bảo chủ rạp phải bỏ lời quảng cáo ấy đi, và sửa lời đăng lại trong nhựt-báo thời mới chịu thôi, không đấu sức nữa, chủ xiếc phải nghe theo.

Độ vài năm sau lại có gánh xiếc Thượng-Hải khác của người nước Anh tới Thượng-hải làm trò. Vai võ-sĩ của bạn xiếc nầy mạnh lắm, trên bụng có thể chịu nổi miếng sắt tấm trăm ki-lô. Xe-hơi mở hết máy mà một tay kéo đi lui lại được. Người đi xem đông lắm, bạn xiếc kiếm rất nhiều tiền. Giáp nghe tin từ Thiên-Tân qua Thượng Hải, kiếm người thông-ngôn, để đến xin đấu sức. Nhưng mà lúc đến thì chủ rạp nói người võ-sĩ đã qua Nam-dương rồi. Giáp hẹn với chủ rạp đến mùa xuân sang năm gọi lực-sĩ ấy về để đấu võ, cuộc bá ngàn đồng. Như tới kỳ mà bên nào sai hẹn chậm trễ thì phải chịu phí tổn về sự chờ đợi 500 đồng. Nhờ một người Pháp là chủ công-ty đến điện làm chứng.

Từ đó người giống đen giống trắng lần lượt đến làm trò ở Thiên-Tân, hễ nghe đến chuyện Nguyên-Giáp với mấy bạn xiếc trước thì đều cuốn màn đi xứ khác.

Năm sau, người võ-sĩ của bạn xiếc người Anh và người tây chủ công-ty đến điện kiếm cớ trốn về nước không giám đua cùng Giáp.

Nguyên-Giáp lập một lôi-đài ở Thiên tân, đăng vô các nhựt-báo các tô-giới ngoại-quốc ở Trung-hoa, và tuyên-ngôn rằng: Người ngoại-quốc cưỡi nước Trung-quốc là nước «bệnh-phu» (là kẻ có bệnh) nay tôi là người bệnh-phu trong cái nước bệnh-phu, muốn đua sức với những lực sĩ liệt-quốc, xin lực-sĩ liệt-quốc đến gặt ngọc đến đua sức cùng tôi. Ai đánh tôi được một thời hay là một đá, tôi sẽ tặng phẩm để làm kỷ-niệm...

Báo đăng được vài tuần thì có một người Trung-Hoa tên là Triệu-đông-Hải lên đài xin thi-võ. Nguyên-Giáp từ chối rằng: Người nước ngoài chê nước ta là «Bệnh-phu-quốc» nay tôi rửa hờn cho nước đăng lẽ huynh-ông giúp với tôi là phải cho sao lại còn muốn đánh lộn với anh em trong nhà? Để cho người ngoài chê cười sao?

Triệu-đông-Hải không [illegible] thi-võ đặng tranh chức vô-địch [illegible] Giáp bắt đầu phải đứng lên [illegible] với Triệu [illegible] máy hiệp mà Giáp [illegible] Triệu tế xa lắng đi rồi lại đài. Xong nét mặt cứ vui vẻ bảo Triệu rằng: [illegible] được với người thua sau lại khác hơn kém, vậy xin thôi.

Triệu không biết xét võ nghệ [illegible] mình, còn thách lên đài nữa để báo Giáp giận, song không nể đánh chết. Lira cho Triệu đã Giáp, Giáp bắt đầy chưn làm cho té nhào mà thôi. Tr[illegible] hỗ thên muốn phân xu[illegible] đám người đông mà dẫn mặt đi mất.

Ba bữa sau Triệu đưa Trương-văn-Đạt (là thầy dạy võ của hàng đến để lên lôi-đài báo thù cho thầy.

Nguyên Giáp nghĩ lấy làm phiền vì không nỡ đánh nhau với người đồng-bào mà người đồng-bào lại đến [illegible] mình để báo thù, e người ngoài [illegible] Liền xin nhường lôi đ[illegible] Trương-văn-Đạt. Song Trương-văn-Đạt [illegible] biết điều, làm phá [illegible] võ hoài, khiến [illegible] không đặng. Các [illegible] phải đầu võ cùng Trương-văn-Đạt. Kẻ [illegible] Đạt thua. Song không đánh đưa hà hải nữa.

[illegible] một viên Y-khoa [illegible] ngoài Nam-kinh tên là Tôn [illegible] Thiên-Tân, nhân có [illegible] người cùng làng [illegible] Ngày [illegible] May sao gặp đ[illegible] đến khám bệnh tại [illegible] Tân-tánh nhơn-ngãi cùng [illegible] thế mà làm quen [illegible] Nguyên-Giáp đến dự hội vật ở [illegible] Nguyên-Giáp chịu lời [illegible] Một [illegible]

[illegible] Giáp đến dạy võ được [illegible] Giáp bỗng đau gắp rồi chết [illegible] chân tay còn đặt hoài [illegible] Nguyên-Giáp chết [illegible] được 42 tuổi. Thương ôi!

THANH THUỶ

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

47, Rue de Canton, 47.— CHOLON

Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chữ để: NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NÀY

CAO-BẠC

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

VẠN-ỨNG NHỊ-THIÊN-DẦU

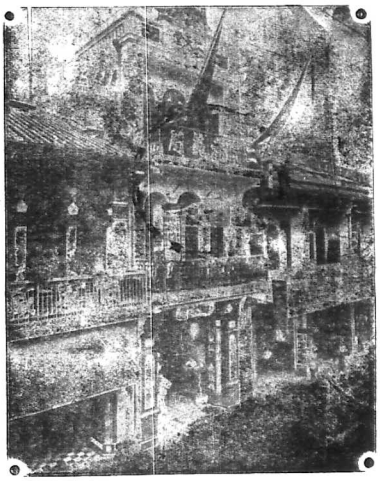

Thứ dầu Menthe thuốc nầy của bổn đường chế ra bá phát bá trúng công hiệu như thần, khắp cả hoàn cầu thảy đều biết danh. Ngày trước những toa và nhân hiệu, bổn đường dùng có hai thứ chữ, chữ tàu và chữ quốc-ngữ, nay nhơn vì bổn đường có lập thêm một tiệm ngành ở tại PNOM-PENH, muốn cho người Đàn thổ hiểu mà dùng, nên có thêm vô một thứ chữ đàn thổ nữa. Vì sợ Lục-Châu chư quân tử thấy lạ mà nghi ngờ nên bổn đường có mấy lời tỏ cáo, cúi xin chư vị biết cho. Như có mua dầu xin cứ nhìn cho kỹ nhân hiệu ông Phật mập thì rõ

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC PHÒNG ở tại Quảng đông tỉnh thành, đường Đại-tân, môn bài số 145, 147 và 149.

Tiệm ngành ở tại Nam-kỳ (Cholon) đường Canton số 47 và ở tại NAMVANG (Pnom-Penh) đường Praire số 96.

Bổn dược phòng

CẨU NHƠN kính cáo

Lời rao cần kiếp

Chúng tôi kính tỏ cùng chư quí vị trong [illegible] chân đặng rõ, các thứ kính của Tam-Tông miếu và những người hảo thiện in có bổn chùa, thì chỉ để phát đặng cầu phước chớ chẳng có thần tiên chi hết, theo như lời rao trước bìa kính.

Chúng tôi có lời quảng cáo nầy, là vì chúng tôi mời nghe tại Saigon có kẻ gian dục lợi đem kính của Tam-Tông miếu mà bán. Chúng nó dám nói rằng kính mua đặng bán lại.

Vậy nên xin chư quí vị khá để kẻo lầm [illegible] ở gian-xảo.

MINH-LÝ

SÁCH ĐÃ XUẤT BẢN

của nhà in «ĐÔNG-PHÁP» Nguyễn-kim-Đỉnh

Tiểu sử Lê tá quân (tục kêu là Lăng ông Bà-chiểu) và sách bàn xâm.

Gương-chí-sĩ (lịch-sử ông Phan-châu-Trinh có nhiều hình).

Gái anh hùng nước Nam (sử tích hai Bà Trưng, có hình, văn-tế và thơ bác cũ).

THI THƠ

TIỆM THỢ BẠC

Nguyễn-văn-The'm

Bijoutier, ancienne Maison

NGUYỄN-VĂN-GIÁO

N. 23, Rue Schroeder, Saigon

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyên tiệm nầy trước của Nguyễn-văn-Giáo, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là em, kế nghiệp cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kim thời: những là: trâm, chuyền, kiền, chuỗi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cẳng, neo bộng, neo đặt, đồng chiếc văn vân...

Đồ mới theo kim thời cũng như ngày trước vậy.

Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi xin đời gót đến tiệm tôi hay là viết thư mà gởi cho bổn-tiệm tôi xin theo ý quí ông quí bà muốn cần dùng món chi tôi cũng hết lòng cần thận mà [illegible] đến cho quí ông quí bà đúng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Thơm.

Bijoutier, 13, rue Schroeder Saigon

Đà mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy đặng rõ: tại đường Amiral Courbet, 42, Saigon, ngang hông Chợ-mới, cận Nam-Châu Khách-Lầu có tiệm may **Đoàn thành Tạo**, may y-phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đã mau mà lại khéo, chẳng lầm sai lời, xin mời quí ông quí thầy đời gót tới tiệm tôi may thử một lần, rất cảm ơn. Tiệm tôi có nhiên thử hàng mới lạ.

Chủ-nhơn: ĐOÀN-THANH-TẠO

HOTEL D'ANNAM

N° 72 à 80 Bd Charner
N° 15 Carabelli

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

Phòng ngủ dưới đất và trên lầu, rộng rãi, mát mẻ, sạch sẽ, thanh tịnh

Chủ nhơn: HUYNH HUỆ-KỲ

LỜI RAO CẦN KIẾP

[illegible] Nguyễn-kim-Đỉnh thì xin đọc theo ngày giờ dưới đây

Ngày thường

từ 8 giờ đến 1 giờ thì ở tại Bảo-quốc Đông-Pháp, 86 rue Bachelier Saigon

từ 11 giờ cho đến 4 giờ chiều, ở tại nhà in «Đông-Pháp», 185 rue d'Espagne Saigon;

mai từ 8 giờ cho đến 9 giờ và chiều từ 4 giờ cho đến tối ở tại nhà in «Đông-Pháp» Sài-Gòn.

Chiều thứ bảy và trọn ngày chúa nhựt ở tại nhà in «Đông-Pháp» Sài-Gòn.

Người biết chơi đều mua

Máy hát hiệu «REX ARGENT IN» vì máy nầy là một thứ máy Suisse rất tốt máy móc tinh xảo không hay hư như mọi máy khác, đâu máy hiệu «mồ neo» tiếng hát rất rành rẻ. Nhiều kiểu kim thời rất lịch sự, màu sơn rất nhã. Máy nầy mới lại rất nhiều tại hiệu:

Au bon Marché Saigonnais

• NGUYỄN-THÂM

54, Rue Vénot — SAIGON

Xin viết thơ hỏi sẽ gởi kiểu mẫu.

Tại hiệu nầy lại còn bán nhiều đồ khác như đồ ăn bận: nón casques, nón feutres, chemises, régates, giày, vớ, Pyjamas vân vân... Imberméables nhiều kiểu rất tốt. đồng hồ CARILLONS WESTMINTER, Coffre-forts hiệu PETIT JEAN và PHÉNIX.

Đĩa hát Victor cải-lương Vân-hi-Ban và hát bộ Quảng-Lạc.

Xin mời quí khách tới coi, bổn hiệu tiếp rước tử tế, hoặc ở xa viết thơ bổn-hiệu sẽ hồi âm cần kế.

Thiên-Tâm dược phòng

Baclieu

Trương-văn-Bình Bào tế-sư Hanoi

Kể từ ngày 1er Sept. tiệm thuốc nầy sẽ mở cửa buôn bán nơi tiệm thuốc tây cũ của M. Phạm-văn-Được và M. Được cũng còn coi việc buôn bán như hồi trước vậy. Xin đồng-bào chiếu cố

Nhà hàng St. Antoine

108 đường Catinat

Nếu quí ông quí bà ưa dùng Jambons-Saucissons cùng Fromages cho thiệt ngon xin hãy đến tiệm tôi thì được vừa lòng.

Mỗi kỳ tàu Tây lại thì đều có đồ mới luôn.

HƠN MỘT NĂM NAY LỖI CÓ MỘT

CẢNH TRƯỜNG

Dạy chữ pháp, gởi bài đến nhà cho những vị nào mắc công việc.

Biết đọc chữ Pháp mà nghĩa chưa hiểu. Học chữ Pháp chưa đủ dùng. Học chữ Pháp mà đã bỏ nói lâu rồi CÁCH DẠY RIÊNG CHO NHỮNG VỊ NAM-VIỆT

Anh em nên hỏi thăm lập tức, kẻo muộn nữa

Xin gởi một con cò 5 chiêm đặng trả lời.

RAPID'PROGRÈS

Boîte postale 48

CHOLON

Kèn xe hơi và kiểu mẫu

[illegible] 129 [illegible] đường [illegible] Saigon [illegible] xe hơi và kèn mẫu để qua Sở [illegible] đường mua mẫu [illegible] có xa cũng giản nhiều kiểu đẹp và giá rẻ.

Quí ông ở xa xin viết thơ thăm ý nghĩ gởi contre remboursement (thừa nhận mà lấy) khi gởi contre-remboursement xin gởi phân nửa phần tiền người mua về bản lẻ, có gia riêng.

M. BẢU

Ai hiểu [illegible] hột xoàn lớn [illegible] hảo

Mời đến tiệm

François-Sự

76 Rue Vannier [illegible] cũ

— SAIGON —

Mới lại hột xoàn mới hạng 14 5.000 $ 6.000 $ 7.000 $.

Đông tai nhỏ đôi lớn 3.000$ 4.000$

Hột thiệt chứng chỉ anh thái (garantie pure).

Mời quí khách đến xem ít khi có.

Nay kính

FRANÇOIS SỰ

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28 Jan 2022

Hãy đến hỏi ở hãng : Chủ xe hơi, người muốn mua xe hơi.....

GARAGES INDOCHINOIS

1, RUE LEFÈVRE -:- SAIGON

Giá mới của xe: 8—10 và 12 C. V. hiệu "Turcat-Méry"

FUAD 1er

(Tiếp theo)

từ cái địa-vị ông vua vong-quốc lên làm ông vua độc-lập, lấy một thân trải hai cái thời kỳ trong lịch-sử Ai-cập, không phải là ông vua hơn mấy ông vua « phỏng đá » ở các nước khác, chắc không làm được như thế.

Tiếng rằng nước Anh cho Ai-cập độc-lập, mà hình như Ai-cập vẫn còn bị áp-chế, vì nước Anh còn đặt tại đó một chức Ủy-viên để trông chừng về việc chánh-trị. Vả lại nước Anh cho độc-lập về đường chánh-trị, nhưng mà bóp họng người ta về đường Kinh-tế, là còn giữ ở lưu vực sông Nil, còn kiểm soát ở sông đào Suez, mà chưa chịu trả. Thế thì theo danh hiệu mà nói, nước Ai-cập là độc-lập rồi, nhưng lấy thực-tế mà xem, thời chưa thật là được hoàn toàn tự-trị vậy.

Bọn chí-sĩ anh hùng ở Ai-cập thấy thế không chịu, quyết mưu đồ cho tới được hoàn-toàn độc-lập mới nghe, nhân thế mà từ bấy đến nay, thường xây ra việc biểu-tình, việc ám-xát, mà việc giao-thiệp của Hồng-mao và Ai-cập, đã nhiều phen đổ máu ra. Chủ-trương việc vận-động là ông Zagloul tuy qua đời rồi, mà đảng của ông thề rằng quyết theo mục đích ấy cho tới khi đạt.

Vua Fuad đệ-nhứt đại, vì lòng dân bắt buộc, vì cái nghĩa bang-giao với nước Anh, cho nên mới rồi phải sang Anh để điều-đình về việc ấy, chưa rõ kết quả ra làm sao? Bên Ai cập có một phần dân không phục vua Fuad, vì họ cho là nhu nhược, chỉ cốt giữ lấy ngôi vua. Vậy vua Fuad đi chuyến nầy về, chắc có quan-hệ đến cái thời-cục của Ai-cập, và có quan-hệ tới cái ngôi vua của ngài lắm. Để coi.

Nhựt-bổn

Một nhà bác-học tiên tri là nay mai nước Nhựt lại có tai vạ lớn

Bên Nhựt nhiều nhà tiên-tri lắm. Hồi trước, khi chưa có chiến tranh năm 1914-1918, mà đã có một người đoán trước.

Nay lại có giáo-sư Kazukiyo, dạy ở trường Đại-học Kyoto thấy trên mặt trời có nhiều cái điềm lớn ra, thời đoán rằng chừng hai ba năm nữa sẽ có tai vạ lớn lắm : như là đại thử, đại hàn, mưa lũ và tuyết xuống nhiều, không thể nào thông tin bằng dây ngầm dưới biển hoặc là vô tuyến điện được nữa.

Ai bắt được ?

Đánh rớt ở đường đi Baria lối cây số thứ 5 hay thứ 6 cách Biên-hoa, một cái túi da đàn bà, trong có cái bao và ông điếu hút thuốc v. v... Đem lại nhà M. D, ở báo Saigon Républicain. Sẽ có thưởng.

La Cochinchine Foncière

19, Môn bài số 19 đường Testard SAIGON

Điện thoại số 663

Quản-lý : ông Roger DUZAN, Cựu Đầu phòng coi về việc thuê và mua đất Cuốc-gia tại dinh Hiệp-Lý Nam-Kỳ.

Phòng văn tra cứu về việc kiếm đất quốc-gia ở xứ Nam-Kỳ : khẩn khỏi tốn tiền, thuận mãi cùng xin phát mãi cùng xin giấy quân-nghiệp

19, Môn bài số 19 đường Testard, Saigon

THỜI-ĐÀM

Việc nước Tàu

Có lẽ nay mai, thì phái Nam-kinh và phái Hán-khẩu liên lạc được với nhau chăng? Vì một người làm ngăn trở cho việc liên-hiệp nầy là Đường Sanh-Trí đã bị đuổi rồi (xem qua số báo trước) Đường-Sanh-Trí là một người phản phúc lắm, trước kia chia ra Ninh và Hán, cũng là tự Đường gây nên, mà bây giờ Ninh và Hán không hợp nhau được cũng vì Đường làm ngăn trở. Trách nào mà Đường không bị cách chức và đuổi đi.

Đường đi tắt là theo miền Bắc để bao thủ miền Nam. Cách mấy hôm đây có tin là Đường-Sanh-Trí liên hiệp với Ngô-Bội-Phu để đánh Hán Khẩu.

Người trọng yếu trong cuộc cách-mạng nước Tàu ngày nay.

Bạch-sùng-Hi

∴

Phía Bắc thời Trương-tác-Lâm và Diêm Tích-Sơn vẫn đánh nhau hăng hái ở phía Bão-Định. Diêm lại rủ thêm cả Phùng Ngọc-Tường cùng tiến binh. Nếu Diêm và Phùng hiệp tác với nhau thời cái thế của Trương Tác-Lâm chắc nguy. Trương có nhiều lần xin hoà mà Diêm không chịu.

∴

Tướng-giới-Thạch ở Nhựt-bổn, Đại-tướng Tanaka người Nhựt khuyên Tướng nên lo về cái thời-cục nước Tàu, mà trở về cầm binh quyền. Nhưng không rõ Tướng có chịu không ?

∴

Đó là mấy việc thương, còn có hai việc nầy quan-hệ hơn cả : một là việc phản-đối người Nhựt, hai là việc phản đối a-phiện.

Nước Nhựt vốn có cái dã-tâm định thừa lúc nước Tàu bối rối bây giờ, mà làm cái lối xâm-lược Mông-cổ và Mãn-châu. Không phải là họ muốn xâm lược bằng lối chánh-trị mà muốn xâm lược về mặt kinh tế. Cái lối của mấy nước đế-quốc bây giờ, lấy miếng ăn của người ta, còn lợi hại hơn là trói người ta lại. Nước Nhựt phỉnh phờ Trương-Tác-Lâm để lấy cái độc-quyền lật đường xe lửa ở Mãn-châu và yêu cầu cho người Nhựt được tự do khai phá mỏ mang v. v.. Mục-đích của họ là định cướp cái chủ-quyền của nước Tàu ở Mãn-châu và Mông-cổ mới nghe.

Ngoại-giao Tổng-trưởng của Quốc-lân chánh-phủ là Ngô triều-Khu, mới rồi gởi thơ cho công sứ Nhựt là Phương Trạch, phản đối về việc nầy dử lắm. Đại-ý nói rằng Nhựt bổn đã tuyên bố là tôn trọng cái chủ-quyền của nước Tàu, cớ gì còn kỳ điều-ước bí mật với ngụy chánh-phủ ở Bắc-kinh để làm lối xâm lược đất Mãn-châu và Mông-cổ. Sợ làm như vậy, có đều nguy cho cuộc hòa-bình ở phương Đông. Quốc dân Chánh-phủ coi những điều-ước ấy là vô hiệu Chánh-phủ Nhựt phải bỏ đi, đừng để quốc dân Tàu sinh ra ác-cảm như là việc 21 điều như trước nữa.

Còn ở Thượng-hải mới rồi có cái phong trào phản-đối a phiến lớn lắm. Chỗ nào cũng có biểu-tình, cũng có diễn thuyết để chừa a phiến. Họ có tuyên bố một lời thề như vầy, để cho các bạn đồng-chí phải thề ở trước mặt pháp luật :

« Tôi thề rằng xin đem lòng thành nghe lời di-huấn của đấng tiên triết (chỉ Tôn Dật-Tiên), trọn đời tôi, không trồng, không nấu, không bán, không hút a-phiện, và cũng khuyên người ta đừng mắc vào thứ thuốc độc đó. Vậy có lời thề, xin trời đất xét soi ! »

Chánh-phủ miền Nam bây giờ cũng cấm thuốc phiện ngặt lắm. Họ cho việc ấy cũng là việc cách-mạng phải nên làm, là vì trước kia, chỉ bởi thuốc phiện, mà nước Trung-hoa yếu, người Trung-hoa hèn, phải kỳ điều-ước nọ, nhượng tô-giới kia.

Các bạn Trung-hoa có lo chừa a-phiện ở bên Tàu không được, xin mời sang bên nước Việt-Nam chúng tôi mà hút, thiếu gì !

Tạp-văn

Người ta ăn rau càng đông thì giày giép giá càng đắt

Sao vậy ?

Mới nghe qua chắc chưa ai hiểu.

Số là vừa rồi báo tây có đăng tin rằng hiện nay ở bên Huê-kỳ, nhứt là trong mấy thành-phố lớn, số người theo cái đạo ăn rau ăn trái (le régime végétarien) càng ngày càng đông thêm lần. Vì cớ ấy, số heo bò xẻ-thịt ở các lò-thịt lại càng bớt đi lần. Mà người ta làm thịt ít, thì đâu có da cho nhiều ? Dá ít đi bao nhiêu, giá đa cao lên bấy nhiêu : giá đa cao lên bao nhiêu, giá giày giép cũng đắt thêm bấy nhiêu.

Hiện bây giờ giá giày giép so với trước đã cao lên đến 20 ∴.

Trong 24 giờ đồng hồ mà trời mưa 66 triệu tôn ước

Ngày 14 tháng 9 tây mới rồi, từ 8 giờ sáng, tại kinh-thành Luân-Đôn nước Anh, trời đổ mưa xuống suốt ngày, cho tới 8 giờ sáng hôm sau, nghĩa là trọn 24 giờ đồng hồ, người ta tính ra tới 66 triệu tôn (tonnes, là 1.000 ki-lô) nước. Thiệt chiếm giải nhứt hoàn-cầu xưa nay chưa hề mưa nhiều như thế bao giờ.

Nước Nga có 8 triệu dân thất nghiệp

Từ ngày nước Nga đổi Chánh-phủ, gọi là cái Chánh-phủ của nông-dân và thợ thuyền, vậy tưởng bọn Lao-động trong nước được nhờ lắm, và chẳng có ai đến nỗi vô nghiệp thời phải.

Thế mà mới rồi ông ủy-viên bộ Kinhtế xét cái tình hình kinh tế nước Nga, trong có nói rằng : « Công nghệ của nước Nga không đủ nuôi bọn nhơn công ở các làng lên. Như vậy, thời mùa đông nầy, sẽ có 8 triệu rưỡi người, chẳng có việc làm ».

Coi qua trương thứ 8

Xem qua các báo

Agents exclusifs :

LUCIEN BERTHET & Cie

68, Boulevard Charner

SAIGON

Annam ta chỉ có tiệm nầy biết làm trương liễn về việc Hiếu việc Hỷ theo kiểu kim thời, và khắc con dấu đồng, bản đồng, bản đá, cẩm thạch để mộ và làm các thứ nón.

Xin đồng bang chiếu cố.

TRAN-DUY-BINH

42 Bd CHARNER 42 SAIGON

KHẮC CON DẤU ĐỒNG VÀ BẢNG

LÀM TRƯỚNG LIỄN HIẾU HỶ

LÀM CÁC THỨ NÓN BẰNG CAO SU

GIÁ RẺ TỐT GIÁ RẺ

XE MÁY HIỆU ALCYON

Bán tại hãng L. Caffort

SAIGON-NAMVIAN

HÃY HÚT THUỐC CAMELOT

Le Directeur Gérant : Nguyễn-Kim-Sinh

Imp. Đông-Pháp Thời-Báo, 156 rue d'Espagne Saigon

Kho sách báo xưa Quán Ven Đường 28-Jan-2022